REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BASHKIA MALIQ
KËSHILLI BASHKIAK

Nr.431 Prot. Maliq, më 04.08.2025

VENDIM
Nr.89, datë 01.08.2025
Për
"Miratimin e Planin Lokal (2025-2035) të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve të ngurta Urbane për Bashkinë Maliq'

Në mbeshtetje të ligjit 139/2015 date17.12.2015 *"Për vetëqeverisjen vendore"*, i ndryshuar neni 8 pika 2, neni 9, pika nënpika 1.1, gërma "b", neni 23 *"Funksionet e bashkive në fushën e infrastrukturës dhe shërbimeve publike"* pika 10, neni 54 *"Detyrat dhe kompetencat e këshillit bashkiak"* gërma "k", neni 64 *"Kompetencat dhe detyrat e kryetarit të bashkisë"* gërma "c", ligjit nr.10431, datë 09.06.2011 *"Për Mbrojtjen e Mjedisit"* i ndryshuar me ligjin nr.31/2013, datë 14.02.2013, nr.53/2020, datë 30.04.202, ligjin nr.10463, datë 22.09.2011 *"Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve"*, të amenduar ,e ligjin nr.156, datë 10.10.2013 *"Plani Kombëtar i Menaxhimit të Mbetjeve 2020-2035"*, VKM-së nr.452, datë 11.07.2012 *"Për Landfillet e Mbetjeve"*i ndryshuar me VKM nr.389 27.06.2018 nr.datë 27.10.2020, pas diskutimit dhe Konsultimit Publik, Këshilli i bashkisë Maliq,

VENDOSI:

1. Të miratojë Planin Lokal (2025-2035) të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve të ngurta Urbane për Bashkinë Maliq (dokumneti bashkangjitur vendimit).

2. Për zbatimin e këtij vendimi ngarkohet Agjencia e Shërbimeve Publike, Sektori i Shërbimit Publik.

3. Ky Plan mund të rishikohet sa herë të jetë e nevojshme.

4. Ky vendim hyn në fuqi sipas përcaktimeve të pikës 6, të nenit 55, të ligjit nr.139/2015 *"Për vetëqeverisjen vendore"* i ndryshuar.

Miratuar me 19 vota
Vota Pro 19
Vota Kundër 0
Vota Abstenim 0
Zbardhur me datë 04.08.2025

KRYETARI I KËSHILLIT
Ornildi DEMOLLARI

REPUBLIKA E SHQIPËRISË BASHKIA MALIQ

PLANI LOKAL I MENAXHIMIT TË INTEGRUAR TË MBETJEVE TË NGURTA URBANE

Bashkia Maliq

2025-2035

Fjala e Kryetarit të Bashkisë

Të nderuar Këshilltarë e Bashkëqytetarë!

Mbrojtja e shëndetit të banorëve, mjedisit, promovimi i turizmit si një mundësi për bashkinë tonë dhe mbrojtja e burimeve natyrore nëpërmjet mirëmenaxhimit të integruar të mbetjeve është vizioni i Bashkisë Maliq nëpërmjet parimit "Maliqi Zero Mbetje".

Zhvillimi i turizmit dhe ekonomisë së gjelbër përbëjnë potenciale të rëndësishme për përmirësimin e nivelit të jetesës së qytetarëve të Maliqit. Këto veprimtari do të zhvillohen duke ruajtur e konsoliduar burime natyrore për një mjedis sa më të pastër dhe me shfrytëzim sa më racional. Bashkia Maliq është e qartë dhe kupton se menaxhimi i integruar i mbetjeve është një sfidë shumë ambicioze, por njëkohësisht është dhe një kusht që duhet përmbushur domosdoshmërisht për të mundësuar një mjedis të pastër dhe ekonomi të qëndrueshme.

Nëpërmjet Planit për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve 2025–2035, Bashkia synon:

- Reduktimin e mbetjeve organike;
- Ndërgjegjësimin e qytetarëve për një ambient sa më të pastër;
- Rritjen e arkëtimeve;

Me punën tonë synojmë arritjen e të gjitha objektivave kombëtare dhe kritereve të përcaktuara nga Bashkimi Evropian në këtë fushë.

Përmbushja e këtyre objektivave kërkon kohë, përkushtimin tonë por edhe të banorëve të Maliqit si dhe të Njësive Administrative. Çdo kush prej nesh duhet të kuptojë se krahas vendosjes së një sistemi efektiv për grumbullimin e mbetjeve, është e rëndësishme që qytetarët të bëhen pjesë e këtij sistemi. Bashkia do të investojë në edukimin, ndërgjegjësimin dhe pjesëmarrjen qytetare, ashtu si kundër do të bëjmë transparente të gjitha vendimet tona, për të mundësuar një rol sa më të madh të qytetarëve në zbatimin e këtij Plani.

Nëpërmjet këtij mesazhi i bëj thirrje të zgjedhurve vendorë, administratës vendore si dhe të gjithë qytetarëve që me përkushtim të bashkëpunojmë për ta bërë këtë Plan një realitet të afërt për ta kthyer Maliqi në një Bashki të gjelbër dhe miqësore me mjedisin.

Kryetari i bashkisë

Gëzim TOPÇIU

Mirënjohje

Në hartimin e këtij plani kanë dhënë kontributin e tyre disa aktorë.

Mirënjohje e posaçme dhe falenderime shkojnë për stafin e bashkisë që mundësuan hartimin e Planit Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve, për Bashkinë Maliq.

Falenderime të veçanta për stafin e Landfillit Maliq, Zyrën e Gjendjes Civile dhe Sektorin e Shërbimeve pranë Agjencisë së Shërbimeve Publike pranë Bashkisë Maliq për kontributin e çmuar në mbledhjen dhe ofrimin e informacioneve zyrtare, angazhimin e tyre, disponueshmërinë dhe bashkëpunimin.

HYRJE

Nevoja për hartimin e Planit Lokal të Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve të Ngurta Urbane

- Plani Lokal i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve të Ngurta Urbane (PLMIMNU) është një dokument planifikimi strategjik, i cili mundëson zbatimin e politikave kombëtare të mbetjeve në nivel lokal, si një dokument/ udhëzues i rëndësishëm për menaxhimin e mbetjeve urbane në Bashkinë Maliq.
- Ky plan mundëson orientimin strategjik për të ardhmen dhe njëkohësisht krijon një qëndrim të përbashkët midis aktorëve të ndryshëm për menaxhimin e mbetjeve në nivel lokal. PLMIMNU është më shumë i orientuar në veprime konkrete dhe të detajuara në lidhje me sistemin e grumbullimit, trajtimit, riciklimit, trajtimit final dhe impianteve respektive të trajtimit të mbetjeve.
- Qëllimi i PLMIMNU konsiston në sfidën e re që ka bashkia për të ofruar shërbimin e menaxhimit të mbetjeve në të gjithë territorin e saj, duke harmonizuar interesat e të gjithë aktorëve për një menaxhim të qëndrueshëm, duke optimizuar koston e shërbimit kundrejt buxheteve të limituara që ka bashkia, ku do të krahasohen dhe vlerësohen të gjitha opsionet e mundshme deri në nevojat për investime kapitale për sektorin e menaxhimit të mbetjeve. Gjithashtu plani fokusohet edhe në përcaktimin e metodologjisë për zbatimin e sistemit të monitorimit, si dhe në ngritjen e kapaciteteve brenda bashkisë për zbatimin e planit.

Më konkretisht, ky plan ka si qëllim të mundësojë dhe sigurojë si më poshtë:

- Përputhshmëri me Dokumentin e Politikave Strategjike dhe Planin Kombëtar të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve duke kontribuar në zbatimin e politikave dhe arritjen e objektivave kombëtare në fushën e mbetjeve ;
- Opsionet e menaxhimit të mbetjeve: Për të mundësuar grumbullimin dhe trajtimin e mbetjeve në përputhje me objektivat kombëtare plani identifikon fushat dhe teknologjitë e duhura për minimizimin dhe depozitimin (asgjesimin) final të mbetjeve ;
- Instrumente institucionale, organizative dhe rregullore: Mundëson paraqitje të plotë të kuadrit institucional, organizativ dhe rregullator dhe rekomandon masat për përmirësimin e elementeve përbërës të tij, duke përfshirë ato që kontrollojnë mbetjet në të gjithë sistemin e menaxhimit për të siguruar përputhshmërinë me standartet e menaxhimit të mbetjeve ;
- Nevojat financiare për investime : Duke përshkruar dhe argumentuar nevojat financiare dhe nevojën për investime për zbatimin e skemave të grumbullimit dhe trajtimit të mbetjeve ;
- Burime financiare për investime: Duke krijuar një klimë të favorshme për sigurimin e fondeve qeveritare për mbetjet sikurse dhe fonde nga institucione ndërkombëtare ;

-Viti 1994 shënoi momentin kur autoritetet lokale ju deleguan shërbimet e menaxhimit të mbetjeve dhe shërbime të tjera pastrimi, duke i bërë këto të fundit përgjegjëse për menaxhimin e tyre dhe njëkohësisht, duke u siguruar financimin nga qeverisja qendrore me anë të "Granteve të pakushtëzuara".

-Hartimi i Planit Vendor nga Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore është një detyrim ligjor i përcaktuar nga **Ligji i ri nr.10 463, datë 22.09.2011 "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve" i amenduar**, ku në nenin 12, pika 2 citohet:' "*Çdo njësi e qeverisjes vendore apo grup njësish të qeverisjes vendore harton planin vendor të menaxhimit të integruar të mbetjeve për territorin që ka nën juridiksion, në përputhje me planin kombëtar dhe planin rajonal të menaxhimit të integruar të mbetjeve dhe me kërkesat e nenit 10 të këtij ligji''.*

Politika kombëtare dhe kuadri ligjor

ASPEKTET LIGJORE DHE INSTITUCIONALE NE MENAXHIMIN E MBETJEVE

1. Politikat kombëtare dhe principet bazë të menaxhimit të mbetjeve
2. Qeveria Shqiptare miratoi me VKM nr. 418, datë 27.05.2020 "Dokumentin e Politikave Strategjike dhe Planin Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve 2020-2035". Ky dokument strategjik do t'i mundësojë njësive të qeverisjes vendore një mjet mjaft frytdhënës për t'i udhëhequr ata në mënyrë të duhur për hartimin e planeve të tyre lokale për menaxhimin e integruar të mbeturinave, duke u bazuar në 4 qëllime strategjike për periudhën 2020-2035:
3. Ky dokument politik, në vetvete, siguron udhëzime strategjike për menaxhimin e mbetjeve, duke udhëhequr vendimmarrjen lokale drejt marrjes dhe zbatimit të një sistemi të qëndrueshëm të administrimit të mbetjeve. Dokumenti i Politikave Strategjike udhëzon njësitë e qeverisjes vendore për përcaktimin e objektivave të tyre specifikë vendorë, të matshëm, realistë, të arritshëm, bazuar në situatën e tyre ekzistuese dhe standardin minimal të miratuar për menaxhimin e mbetjeve.
4. Strategjia, përmes përcaktimit të rëndësisë së standardit minimal të menaxhimit të mbetjeve në nivelin lokal *(grumbullimi 100% i mbetjeve në zonat urbane, transporti i sigurt dhe depozitimi i mbetjeve venddepozitimet e kontrolluara*), i ndjekur nga standardi ligjor (*mbledhja dhe trajtimi i diferencuar sipas rrymave specifike të mbetjeve, përcaktuar në ligjin për menaxhimin e integruar të mbetjeve, ligji nr. 10463 datë 22.09.2011, i ndryshuar*), përcakton trajektoren që duhet të ndjekin njësitë vendore për menaxhimin e qëndrueshëm të mbetjeve. Nisur nga kjo, NJQV-të udhëzohen të përmbushin, së pari, standardin minimal për ofrimin e shërbimit të menaxhimit të mbetjeve dhe më pas të planifikojnë hapat për të përmbushur standardin ligjor.
5. Llogaritja e kostos së menaxhimit të mbetjeve për standardin minimal të shërbimit (modeli dldp), gjatë hartimit të planeve lokale për menaxhimin e mbetjeve, është një hap i detyrueshëm (VKM nr.319, datë 31.05.2018) për NJQV-të. Kjo kosto duhet të jetë e përballueshme nga tarifat e pastrimit, të cilat përcaktohen për të mbuluar koston e shërbimit të për standardin minimal. Për më tepër, bazuar në konceptin e përballueshmërisë, të përcaktuar në dokumentin e politikave strategjike dhe në ligjin për vetëqeverisjen lokale (2015), NJQV-të duhet të jenë të afta të përcaktojnë hapa cilësor të saktë për të kaluar nga standardi minimal i ofrimit të shërbimeve drejt një përmirësimi financiar të përballueshëm dhe të arritshëm të ofrimit të shërbimit.

6. Një koncept tjetër i prezantuar nga Dokumenti i Politikave Strategjike janë vendepozitimet e kontrolluara. Njësitë vendore duhet të alokojnë në buxhetet e tyre vjetore lokale fonde për masat emergjente për të kontrolluar ndotjen e mjedisit në venddepozitimet ekzistuese të mbetjeve, si:
7. Masat për të kontrolluar ndotjen e mjedisit në venddepozitimet e mbetjeve;
8. Masat e rehabilitimit për t'i përdorur ato për një kohë kalimtare derisa të vendosen objektet e trajtimit;
9. Masat për mbylljen e sigurt të venddepozitimeve.
10. Direktivat e BE-së dhe dokumentat strategjik, rekomandojnë që të gjithë planet në nivel kombëtar, rajonal dhe lokal duhet të bazohen në parimet e përgjithshme të paraqitur më poshtë:

Hierarkia e mbetjeve: Hierarkia e mbetjeve përfaqëson një nga parimet kryesore udhëzuese në Menaxhimin e mbetjeve në BE. Hierarkia përshkruan një set të metodave prioritare në Menaxhimin e mbetjeve duke vendosur "parandalimin dhe ripërdorimin" në majë dhe depozitimin si alternativën më pak të favorshme.

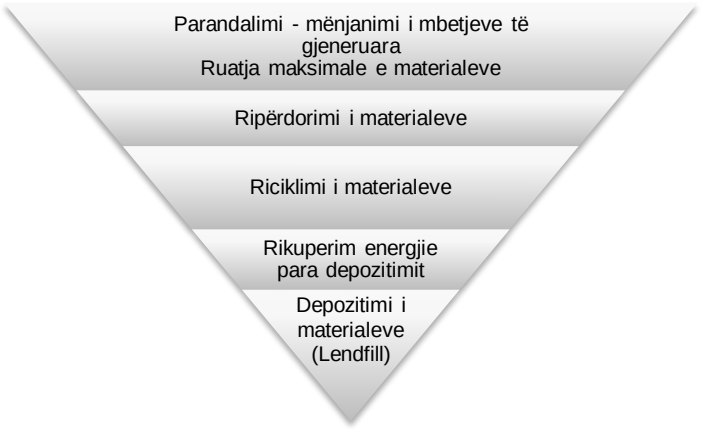

Figura 1 Hierarkia e menaxhimit të mbetjeve

Parimi reduktues: Të sigurojë ruajtjen e burimeve natyrore, duke minimizuar sa më shumë të jetë e mundur gjenerimin e mbetjeve. Qëllimi kryesor në reduktimin e mbetjeve qëndron në domosdoshmërinë e ndërprerjes së lidhjes midis rritjes ekonomike dhe gjenerimit të tyre;

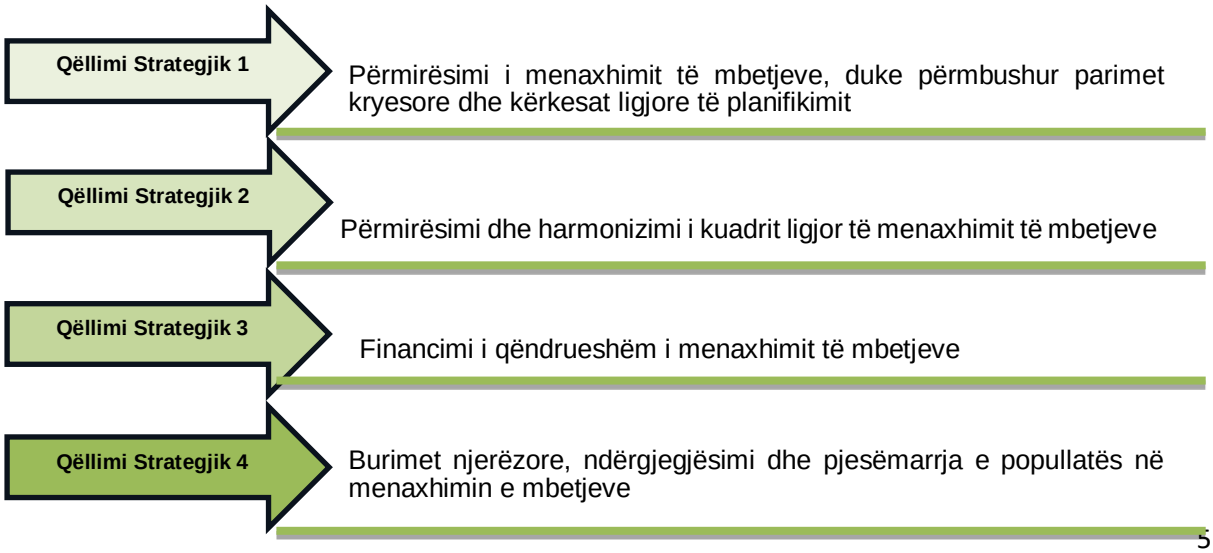

Parimi parandalues: Të sigurojë reduktimin e impakteve nga mbetjet në shëndetin e njerëzve dhe të mjedisit, veçanërisht të reduktojë substancat e rrezikshme tek mbetjet;

Parimi i afërsisë dhe vetëmjaftueshmërisë: Parimi i afërsisë dhe vetëmjaftueshmërisë kërkon që mbetjet të manaxhohen sa më afër vendit ku prodhohet. Politika e BE-së rekomandon që shtetet anëtare të merren vetë me mbetjet e tyre, duke shmangur eksportin në vende të tjera.

Parimi i përgjegjësisë së prodhuesit apo ndotësit: Parimi "Ndotësi paguan" kërkon që prodhuesit e mbetjeve të mbulojnë koston e Menaxhimit të mbetjeve që gjenerojnë. Kështu kostot mjedisore dhe kostoja e Menaxhimit të mbetjeve në të gjitha proceset duhet të reflektohen në çmimin e produktit si dhe në tarifat për ofrimin e shërbimit. Objektivi është ofrimi i një sistemi të drejtë dhe dekurajues për prodhimin pa kriter të mbetjeve.

Qeveria Shqiptare është e angazhuar në procesin e anëtarësimit të plotë në BE dhe për këtë qëllim Ministria e Turizmit dhe Mjedisit është duke punuar drejt përafrimit dhe adoptimit të legjislacionit Shqiptar në përputhje me instrumentet legjislativë të BE-së. Progresi më i madh në fushën e mbetjeve është bërë në fushën e legjislacionit. Gjatë periudhës 2011 - 2023, legjislacioni Shqiptar për Menaxhimin e mbetjeve është përmirësuar me ligje të reja, vendime dhe rregullore që reflektojnë direktivat e BE-së dhe detyrimet nga Konventa e Baselit.

Aspekte institucionale të menaxhimit të mbetjeve

Organizimi në nivel qendror

- Aktorët kryesorë përgjegjës, në nivel kombëtar, në fushën e menaxhimit të mbetjeve janë Ministria e Turizimit dhe Mjedisit dhe ministritë e linjës.
- Bazuar në legjislacionin mjedisor në fuqi, **MTM** është institucioni i specializuar dhe përgjegjësi kryesor për hartimin e politikës së Menaxhimit të mbetjeve; hartimin e legjislacionit, udhëzuesve dhe rregulloreve dhe zbatimin në nivel qendror me anë të institucionit që ajo ka në varësi AKM (Agjensinë Kombëtare të Mjedisit dhe 4 Agjencitë Rajonale të Mjedisit në nivel rajonal. Sipas VKM nr. 568, datë 17.07.2019 "Për krijimin dhe mënyrën e organizimit të Agjensisë Kombëtare të Mjedisit", AKM është institucioni nën varësi të Minsitrisë së Turizmit dhe Mjedisit që ka si objektiv mbrojtjen, ruajtjen dhe përmirësimin e mjedisit si një pasuri jetike për brezat e sotëm dhe të ardhshëm, parandalimin dhe pakësimin e rreziqeve ndaj jetës e shëndetit të njeriut, sigurimin dhe përmirësimin e cilësisë së jetës, përdorimin e matur dhe racional të natyrës e të burimeve të saj në kuadër të zhvillimit të qëndrueshëm të vendi.

<u>- Sipas këtij organizimi të ri, AKM ka këto katër funksione që duhet t'i ushtrojë:</u>

i) Sigurimin e performancës mjedisore në territorin e vendit;

ii) Kërkimin dhe dijen mjedisore;

iii) Vlerësimin e impaktit mjedisor dhe licensimin;

iv) Inspektimi dhe kontrolli tematik për respektimin e kërkesave ligjore e të kushteve mjedisore.

Ky organizim i ri i AKM-së parashikon edhe nivelin rajonal, me 4 ARM-të të shpërndara në të gjithë territorin e vendit, të cilat zbatojnë funksionet përkatëse në territorin ku ato operojnë, dhe më pas të raportojnë tek Drejtori i Përgjithshëm i AKM-së.

Organizimi në nivel lokal

Detyrat dhe përgjegjësitë: Bazuar në ligjin nr. 139/2015 "Për Vetqeverisjen Vendore" dhe ligjin nr.10463 datë 22.09.2011 bashkitë janë përgjegjëse për të organizuar shërbimin e grumbullimit, transportit, trajtimit dhe depozitimit final të mbetjeve, duke i deleguar këto shërbime organeve lokale ose duke kontraktuar një kompani private të specializuar.

Bashkia përcakton:

1. Strukturat bashkiake për administrimin dhe monitorimin e shërbimeve të Menaxhimit të mbetjeve si dhe inspektimin e territorit urban ;
2. Përcakton buxhetin e mjaftueshëm për mbulimin e shpenzimeve operative dhe të investimeve në fushën e mbetjeve; vendos tarifa për Menaxhimin e mbetjeve urbane në territorin nën juridiksionin e saj dhe autorizon organizmat publikë apo privatë që t'i grumbullojnë ato ;
3. Harton dhe miraton rregullore lokale specifike territoriale për çdo metodë Menaxhimi për mbetjet duke zbatuar rregulloret "tip" të miratuara nga MTM dhe MSHMS ;
4. Harton Planet e Menaxhimit të Mbetjeve Urbane në nivel lokal apo rajonal në bashkëpunim me autoritetet rajonale dhe autoritetet e tjera lokale fqinje ;
5. Përcakton vendet dhe metodologjitë e përshtatshme për grumbullimin, trajtimin dhe depozitimin përfundimtar të mbetjeve në përputhje me kriteret mjedisore dhe planet e zhvillimit ;
6. Mbledh të dhëna dhe mban regjistrin lokal të mbetjeve si dhe kryen fushata sensibilizuese ;

Në përputhje me legjislacionin mjedisor dhe për mbetjet, bashkitë kanë detyrimet si më poshtë:

a) Të kujdesen për higjienën publike kur kjo rrezikohet nga ndotja që shkaktohet prej mbetjeve të gjeneruara apo atyre të braktisura ;
b) Të zbatojnë projekte dhe investime për përmirësimin e gjendjes së mjedisit urban në lidhje me ndotjen e mbetjeve ;
c) Të monitorojnë dhe inspektojë të gjitha proceset e menaxhimit të mbetjeve, nga grumbullimi deri në depozitimin përfundimtar, në përputhje me standardet kombëtare mjedisore dhe rregulloret dhe manualet lokale ;
d) Të inspektojnë "zotëruesin e mbetjeve" për të konfirmuar zbatimin e rregullave dhe standardeve në nivel kombëtar dhe lokal dhe të vendosë sanksione në rast shkeljesh ;
e) Të bashkëpunojë me ARM-të për lëshimin e lejeve mjedisore për persona fizikë dhe juridikë që lidhen edhe me aktivitetin e tyre në raport me proceset e menaxhimit të mbetjeve ;
f) Të bashkëpunojë me ARM-të si dhe inspektoriate të tjerë për të ndërmarrë inspektime të mbetjeve dhe aktiviteteve që lidhen me to brenda territorit dhe juridiksionit lokal

Çdo njësi e vetëqeverisjes vendore është autoritet kontraktues për koncesionet lidhur me aktivitetet ekonomike nën juridiksionin përkatës dhe, si rrjedhojë, edhe për koncesionin e projekteve mbi mbetjet (neni 5 i ligjit nr. 9663).

Këshilli Bashkiak: Është autoriteti përfaqësues lokal me përgjegjësi të drejtpërdrejtë për miratimin e buxhetit të mbetjeve dhe investimeve, miratimin e strukturave urbane për administrimin e mbetjeve, miratimin e nivelit të tarifave të mbetjeve dhe miratimin e

dokumenteve rregullatore dhe strategjike (plane, plan-veprime) dhe është i përfshirë në procesin e dhënies së lejes për një vend për mbetjet e rrezikshme (Ligjit 9537).

Policia e Bashkiake: Është përgjegjëse për të evidentuar dhe parandaluar ndotjen mjedisore dhe depozitimet e papërshtatshme të mbetjeve, dhe për të siguruar zbatimin e urdhërave, akteve lokale dhe vendimet në lidhje me Menaxhimin e mbetjeve.

Instrumentat për menaxhimin e integruar të mbetjeve në nivel vendor

Bazuar në ligjin kuadër për menaxhimin e integruar të mbetjeve, i miratuar në vitin 2011 dhe i amenduar përsëri në vitin 2013, NJQV-të (bashkitë) duhet të hartojnë instrumentat vendorë për planfikimin, zbatimin, monitorimin dhe kontrollin e shërbimit të mbetjeve, si:

- Plani Lokal i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve të Ngurta Urbane, si instrumenti kryesorë i planifikimit për përcaktimin e vizionit dhe objektivat specifikë, të mundshëm nga ana ekonomike dhe mjedisorë, në lidhje me drejtimet që do të ndërmarrë bashkia në fushën e menaxhimit të mbetjeve. Këto objektiva specifikë duhet ët reflektojnë orientimet e politikës kombëtare drejt menaxhimit të integruar të mbetjeve, të aktualizuara në gjendjen ekzistuese të bashkisë. Mbi bazën e objektivave specifikë të dakordësuar në të gjitha nivelet vendimarrëse dhe me grupet e interesit, plani fillon dhe analizon skenarët e mundshëm të organizimit të shërbimit të shoqëruar me koston përkatëse dhe politikën fiskale që duhet të ndjekë bashkia në mbulimin e plotë të kostos. Ai për përfundon me një plan veprimi konkret të ndarë në afate kohore, brenda një 10-vjeçari, sipas përgjegjësive përkatëse të aktorëve të përfshirë në zbatimin e planit. Plani është një dokument planifikimi, i cili merr fuqi të plotë me miratimin nga Këshilli Bashiak.
- Rregulloret Bashkiake për Menaxhimin e Mbetjeve për çdo rrymë specifike: Është përgjegjësi e Bashkisë Maliq të hartojë këto rregullore (duke zbatuar specifikat e ndarjes së re territorale-administrative), e cila përcakton metodologjitë dhe rregullat për shërbimet e pastrimit të qytetit dhe Menaxhimit të Mbetjeve për të gjitha rrymat specifike të mbetjeve, brenda territorit administrativ të bashkisë, duke hartuar procedura për ankesat e banorëve, gjithashtu edhe kapitulli për aplikimin e sanksioneve në rast të mos zbatimit të rregullores nga aktorë të ndryshëm. Rregullorja duhet të miratohet nga Këshilli Bashkiak për të marrë fuqi të plotë ligjore.
- Rregulloret për llogaritjen e kostos dhe tarifave mbetjet: Bashkia duhet të hartojë rregulloret përkatëse në lidhje me rregullat dhe procedurat për llogaritjen e kostos vjetore të shërbimit dhe nivelit të tarifave për konsumatorë të ndryshëm që janë pjesë e skemës, sipas modeleve të Programit për Decentralizim dhe Zhvillim Lokal (dldp)-së.

Modeli i Sistemit të Monitorimit:

Monitorimi dhe vlerësimi i çdo aktiviteti është një element shumë i rëndësishëm në procesin e planifikimit të çdo operacioni në menaxhimin e mbetjeve. Një sistem i mirë monitorimi do të ndihmojë bashkinë në menaxhimin më të mirë të burimeve financiare, pasi nëpërmjet zbatimit të drejtë të tij do të përmirësohet procesi i planifikimit dhe në të njëjtën kohë përdorimi më i mirë i burimeve. Në këtë kuadër, Bashkia Maliq duhet ta shtrirjë modelin e monitorimit në të gjitha njësitë administrative, duke angazhuar edhe vetë administratorët e këtyre njësive apo stafin e tyre, që të jenë pjesë e procesit dhe të kryejnë raportimet ditore, javore dhe mujore tek qendra e Bashkisë. Në këtë mënyrë, bashkia, në sajë të ngritjes të sistemit të monitorimit në të

gjithë territorin e saj, do të kuptojë më mirë nivelin e ofrimit të shërbimit, elementet ku ajo duhet të ndërhyjë për të përmirësuar situatën, apo edhe të rishikojë objektivat specifikë për zona, apo kategori të ndryshme të konsumatorëve. Me anë të këtij sistemi edhe sistemi i sanksioneve kryesisht për firmat private që ofrojnë shërbimin, për bizneset apo edhe për konsumatorët familjarë mund të ekzekutohen lehtësisht.

Strategjia e informimit:

Është një instrument tjetër mjaft i rëndësishëm për zbatimin e suksesshëm të planit të menaxhimit të integruar të mbetjeve të ngurta urbane. Bashkia duhet të sigurojë angazhimin e plotë të komunitetit duke i informuar ata në lidhje me skemën e menaxhimit të mbetjeve që po zbaton në territorin e bashkisë dhe me politikën fiskale që ajo po aplikon. Bashkia duhet të hartojë një strategji informimi, që në hapat e parë të hartimit të planit, duke informuar komunitetin në lidhje me iniciativën që ajo ka ndërmarrë, objektivat e përcaktuar, skenarët që kërkon të aplikojë dhe politikën fiskale që bashkia kërkon të ndjekë. Kjo strategji duhet të përcaktojë edhe etapa të tjera që duhet të përsëritën vit pas viti, ku synimi kryesor duhet të jetë informimi i komunitetit në lidhje me proceset që zhvillon bashkia dhe marrja e opinionit të tyre në lidhje me performancën e shërbimit dhe sugjerimeve që ata mund të kenë. Zhvillimi i pyetësorëve të ndryshëm, apo i dëgjesave publike në periudha të ndryshme gjatë zbatimit të planit, janë disa nga elementet që strategjia e informimit duhet të parashikojë, për të matur opinionin qytetar, i cili duhet të reflektohet si në përmirësimin e shërbimit ashtu edhe të strategjisë së informimit.

Përshkrimi i situatës së përgjithshme

Profili i Bashkisë

Bashkia e Maliqit kufizohet me bashkitë Pogradec, Korçë , Devoll, Pustec, Skrapar e Gramsh. Qendra e bashkisë është Qyteti Maliq. Kjo bashki përbëhet nga 7 njësi administrative: Libonik, Maliq Qendër, Pirg, Pojan, Vreshtas, Gorë dhe Moglicë.

Të dhëna demografike

Sipas Regjistrit Civil bashkia ka një popullsi prej : **61,705** banorësh. Bashkia ka një sipërfaqe prej: **656.34 km^2** dhe densiteti i popullsisë sipas censusit të viti 2011 është : **40.92 banorë/ km^2.**

Nga të dhënat e gjendjen civile vihet re se në 5 vitet e fundit ka një rënie të popullësisë me: **1780 banorë**.

Aspekte institucionale në menaxhimin e mbetjeve në Bashkinë Maliq

Organizimi i shërbimit

Bashkia Maliq, që nga viti 2015 pas reformës territoriale, shërbimi i pastrimit ofrohet nga firma private. Ky shërbimit mbulohet nga sektori i pastrimit i firmës private e cila me stafin e saj kryen monitorimin dhe heqjen e mbetjeve urbane sipas grafikut të miratuar nga ky sektor. Në këtë sektor janë angazhuar : 15 punonjës. Frekuenca e heqjes së mbetjeve është 7 ditë të javës në Maliq, Libonik, Pirg dhe Pojan dhe 1 herë në 2 ditë në Vreshtas.

Aspekte teknike në menaxhimin e mbetjeve në Bashkinë Maliq

Të dhëna për sasinë e prodhuar të mbetjeve

Bashkia Maliq nga data: 26/10/2018 depoziton në territorin e saj në landfillin sanitar në Maliq,.

Bashkia ka lidhur një kontratë me subjektin " KRWM SH.A " dhe paguan **tarifën 1,790 leke/ton PA TVSH. Kjo tarifë është e ndryshme në vite sipas performancës së shoqërisë.**

Skema e ofrimit të shërbimit në Bashkinë Maliq

Bashkia Maliq për grumbullimin dhe heqjen e mbetjeve urbane përfshin mjetet e firmës private dhe mjetet e bashkisë.

Për heqjen e mbetjeve mjetet sigurohen nga firma private për njësitë: Maliq, Libonik, Pojan, Pirg dhe Vreshtas dhe mjetet sigurohen nga vetë bashkia për njësitë Gorë dhe Moglicë

Skema e ofrimit shërbimi i pastrimit të rrugëve dhe shesheve

Shërbimi i pastrimit të rrugëve bëhet nga Sektori i Pastrimit të firmës private me një staf prej 24 punonjësish. Ky shërbim ofrohet 7 ditë të javës nga ora- 05:00 deri në- 09:00 në të gjitha rrugët kryesore dhe lagjet si dhe me aksione të veçanta në fshatrat e bashkisë sipas grafikut të miratuar.

Depozimi i mbetjeve në lendfillin e Maliqit

Bashkia Maliq që prej: 26/10/2018 depoziton mbetjet e grumbulluara në territorin e saj në landfillin sanitar në Maliq, i cili ndodhet në territorin e bashkisë. Për këtë shërbim ka lidhur një kontratë me subjektin "KRWM SH.A" sipas legjisacionit të shtetit shqiptar dhe paguan tarifën 1,790 leke/ton pa TVSH.

Sipas të dhënave të deklaruara nga kompania "KRWM SH.A", sasia e mbetjeve të depozituara nga Bashkia Maliq për tre vitet e fundit paraqitet në grafikun më poshtë, ku viti: 2022 shënon sasinë më të madhe të mbetjeve të grumbulluara në Bashkinë Maliq:

VITI	SASIA	NJËSIA
2022	6,643	Ton
2023	6,280	Ton
2024	6,603	Ton

ASPEKTET FINANCIARE NË MENAXHIMIN E MBETURINAVE

Sistemi i tarifave të menaxhimit të mbetjeve :

Në Bashkinë Maliq janë regjistruar : **538** biznese dhe **18** institucione, ku aplikohet tarifa e pastrimit.

Sipas paketës fiskale të miratuar në Këshillin Bashkiak, tarifa e pastrimit që aplikohet për familjet është si më poshtë:

Zona A = **1,800 lekë/familje**

Zona B : **900 lekë/familje**

Në lidhje me realizimin e të ardhurave nga tarifa e pastrimit, Bashkia Maliq gjatë vitit 2024 ka arritur të mbledhë **52.6 %** të tarifave të planifikuara siç tregohet në tabelën më poshtë:

Tarifa e pastrimit mblidhet nga inspektorët e terrenit të bashkisë.

Bashkia Maliq tregon që ka një performancë jo shumë të mirë në këtë pikë dhe ka shumë nevojë për përmirësim të mbulimit të kostos nga realizimi i të ardhurave nga tarifa e pastrimit .

Indikatorët e performancës

Në përfundim të procesit për evidentimin e gjendjes ekzistuese të shërbimit në Bashkinë Maliq, u bë vlerësimi i performancës bazuar në indikatorët e performancës: i) Cilësia e shërbimit; ii) Qendrueshmëria mjedisore; iii) Qendrueshmëria ekonomike dhe financiare; iv) Qendrueshmëria institucionale. Secili nga indikatorët kryesorë ka indikatorët e tij specifikë, të cilët u përdorën për llogaritjen e indikatorit kryesor, siç shpjegohet më poshtë:

Cilësia e shërbimit - Ky indikator përbëhet nga tre indikatorë specifikë.

C1 Mbulimi i zonës me shërbim: ky indikator tregon sasinë e mbetjeve të grumbulluara në NJA/bashkinë nga firma private e autorizuar ose nga njësia vetë (nëse e kryen ajo shërbimin) kundrejt sasisë totale të mbetjeve të gjeneruara në njësi. Për këtë indikator u përdor formula për zonat urbane dhe për zonat rurale të Bashkisë Maliq:

$$C1 = \frac{\text{Sasia e mbetjeve që grumbullohen në zonë } (\frac{\text{ton}}{\text{vit}})}{\text{Sasia e mbetjeve që gjenerohen në zonë } (\frac{\text{ton}}{\text{vit}})} x\ 100$$

Në rastin e Bashkisë Maliq për llogaritjen e këtij indikatori, janë marrë vlerat e sasisë së mbetjeve që depozitohen në Lendfillin në Maliq dhe vlerat e llogaritura në saj të normës së gjenerimit dhe numrit të popullsisë, për të llogaritur përqindjen e mbulimit të zonës me shërbim.

C2: Pastërtia e bashkisë: ky është një indikator gjithëpërfshirës, i cili vlerësohet nga këto kritere vlerësimi:

- Efektiviteti i grumbullimit të mbetjeve (prezenca e mbetjeve të akumuluara rreth PGM);

- Efektiviteti i pastrimit të rrugëve (prezenca e mbetjeve në rrugë);

- Efektiviteti i grumbullimit të mbetjeve në zonat e largëta (prezenca e mbetjeve të akumuluara/pika ilegale/ djegie të mbetjeve në rrugë).

- Efektiviteti në zbatimin e kontrollit dhe supervizimit

- Efektiviteti në përdorimin e mjeteve personale mbrojtëse dhe zbatimi i protokolleve në rast aksidentesh nga punëtorët e pastrimit

- Në përcaktimin e këtij indikatori, situata është vlerësuar si nga vëzhgimet në terren në të gjitha NJA-ve të Bashkisë Maliq, ashtu edhe në bashkëpunim me stafin e Bashkisë dhe të NJA-ve për të na diktuar fenomene të ndryshme në lidhje me pastërtinë e territorit dhe zonat ku duhet të ndërhyhet.

C3: Shkalla e kënaqësisë publike: ky është një indikator cilësor për shërbimin që ofron bashkia, dhe vlerësohet në saj të pyetsorëve të ndryshëm me komunitetin. Zakonisht ky indikator llogaritet në saj të një pyetje të vetme: **A jeni të kënaqur me shërbimin e grumbullimit të mbetjeve që ofrohet në njësinë tuaj?**

Për vlerësimin e këtij indikatori kanë shërbyer fushatat e pyetësorëve dhe dëgjesa publike të zhvilluara nga bashkia, të cilat nuk janë të shpeshta, duke ndikuar në vërtetësinë e vlerësimit që jep ky indikator.

Qëndrueshmëria mjedisore – Ky indikator përbëhet nga dy indikatorë specifikë.

D1: Shkalla e grumbullimit të diferencuar: ky indikator prezanton shkallën e sasisë të mbetjeve që grumbullohen të ndara kundrejt sasisë totale të mbetjeve të grumbulluara. Formula për llogaritjen e këtij indikatori jepet si më poshtë:

$$D1 = \frac{\text{Sasia e mbetjeve që grumbullohen të ndara në zonë } (\frac{\text{ton}}{\text{vit}})}{\text{Sasia e mbetjeve që grumbullohen total në zonë } (\frac{\text{ton}}{\text{vit}})} x\ 100$$

Në lidhje me llogaritjen e këtij indikatori, për NJA-ve të bashkisë nuk është kryer ndonjë llogaritje pasi nuk ka iniciativa për grumbullimin e ndarë të mbetjeve.

D2: Shkalla e mbetjeve të trajtuara sipas normave: ky indikator shpreh sasinë e mbetjeve që trajtohen në impiante të autorizuara. Formula për llogaritjen e këtij indikatori jepet si më poshtë:

$$\text{D2} = \frac{\text{Sasia e mbetjeve që trajtohen në impiante } (\frac{\text{ton}}{\text{vit}})}{\text{Sasia e mbetjeve që grumbullohen total } (\frac{\text{ton}}{\text{vit}})} x\ 100$$

Në lidhje me këtë indikator, të gjitha NJA në të cilat ofrohet shërbimi i dërgojnë mbetjet në lendfillin në Maliq, ndonëse në territor ka përsëri pika ilegale ku hidhen mbetjet. Megjithatë, territori i kësaj bashkie ka mundësinë e dërgimit të mbetjeve në një impiant inxhinierik dhe jo në venddepozitime të hapura të pakontrolluara.

Qëndrueshmëria ekonomike dhe financiare: Ky indikator përbëhet nga 3 indikatorë specifikë.

E1 Mbulimi i Kostos: ky indikator mat sa është kosto e plotë e shërbimit e mbuluar nga grumbullimi i tarifave. Formula më poshtë tregon se si llogaritet ky indikator:

$$E1 = \frac{\text{Të ardhurat nga tarifa e mbetjeve } (\frac{\text{lekë}}{\text{vit}})}{\text{Kosto totale e shërbimit } (\frac{\text{lekë}}{\text{vit}})} x\ 100$$

Llogaritja e këtij indikatori, ashtu siç tregohet edhe në analizën financiare të gjendjes ekzistuese, është kryer në sajë të konsultave me zyrën e financës dhe të taksave në bashki për të gjitha NJA-ve.

E2 Shkalla e mbledhjes së tarifës: ky indikator reflekton kapacitetin e popullsisë për të paguar tarifën. Formula për llogaritjen e këtij indikatori jepet në formulën më poshtë:

$$E2 = \frac{\text{Të ardhurat vjetore nga tarifa e pastrimit } (\frac{\text{lekë}}{\text{vit}})}{\text{Totali i të ardhurave të planifikuara } (\frac{\text{lekë}}{\text{vit}})} x\ 100$$

Llogaritja e këtij indikatori, ashtu siç tregohet edhe në analizën financiare të gjendjes ekzistuese, është kryer në sajë të konsultave me zyrën e taksave në bashki për të gjitha NJA-ve. Ndonëse ky indikator është i lartë në përqindje, siç deklaron zyra e taksave e Bashkisë Maliq, ai nuk reflekton plotësisht kapacitetin e popullsisë që është rezidente në bashki, pasi jo të gjitha njësitë marrin shërbim dhe paguajnë tarifën. Për këtë arsye në reflektimin e përqindjes së mbledhjes së tarifës kemi zbritur.....%, për t'iu afruar sa më shumë realitetit. Kjo është bërë për arsye se një nga objektivat e bashkisë është shtrirja e shërbimit në të gjithë territorin e saj dhe planifikimi për grumbullimin e tarifës duhet të bëhet në të dhëna sa më reale për numrin e plotë të popullsisë së bashkisë.

E3 Transparenca në sistemin e faturimit: ky është një indikator cilësor, i cili ka tre shkallë vlerësimi:

- I ulët: nuk ka një sistem faturimi për tarifën e pastrimit

- Mesatar: ka një sistem faturimi dhe konsumatori merr një faturë

- I lartë: ka një sistem faturimi dhe konsumatori ka informacion dhe kupton tarifën e llogaritur dhe mënyra e llogaritjes është e qartë dhe transparente për të gjithë komunitetin

Edhe pse sistemi i faturimit në bashkinë Maliq, në ato njësi të cilat e aplikojnë tarifën, shoqërohet me një faturë, e cila kryesisht lëshohet në sportelet e bashkisë, për familjet dhe për bizneset në sistemin e taksave dhe tarifave vendore që ata duhet të paguajnë, mënyra e llogaritjes nuk është e njohur për të gjithë komunitetin.

Qendrueshmëria Institucionale

F1: Transparenca në aspektete institucionale: është një indikator cilësor, i cili vlerësohet nga këto kritere vlerësimi:

a) Prania e një strukture organizative në bashki për menaxhimin e mbetjeve
b) Nëse janë të trajnuar punonjësit e bashkisë për aspekte të menaxhimit të mbetjeve
c) Pasja e një Plani Lokal për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve të miratuar
d) Pasja e një databaze të rifreskuar për të dhëna për mbetjet
e) Pasja e një sistemi monitorimi/supervizimi për shërbimin e menaxhimit të mbetjeve

Më poshtë jepen rezultat e vlerësimit të gjendjes ekzistuese sipas indikatorëve të performancës në Bashkinë Maliq:

INDIKATORI 1: Niveli i mbulimit të zonës me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve - Bashkia Maliq mbulon me shërrbim pastrimi gati 90 % të popullsisë.

INDIKATORI 2: Shkalla e grumbullimit të nadrë të mbetjeve sipas kategorive të veçanta	Bashkia Maliq ***nuk kryen grumbullim*** të ndarë të mbetjeve sipas kategorive të veçanta
INDIKATORI 3: Shkalla e mbetjeve të trajtuara sipas normave *(në impiante sanitare ose vend depozitime të kontrolluara)*	Bashkia Maliq ***i depoziton 100%*** mbetjet e grumbulluara në landfillin e Maliqit
INDIKATORI 4: Mbulimi i kostos së shërbimit nga realizimi i të ardhurave nga tarifa e pastrimit	-Shërbimi i pastrimit nuk mbulohet 100 % nga realizimi i të ardhurave nga tarifa e pastrimit.
INDIKATORI 5: Niveli i grumbullimit të të ardhurave nga tarifa e pastrimit kundrejt planiffikimit të të ardhurave nga të gjitha kategoritë e konsumatorëve	Niveli I grumbullimit të të ardhurave për këtë zë shkon rreth 52 %

PLANIFIKIMI LOKAL I MENAXHIMIT TË INTEGRUAR TË MBETJEVE

Vizioni

Vizioni i planit lokal të menaxhimit të mbetjeve të Bashkisë Maliq u formëzua në sajë të një procesi të vazhdueshëm diskutimi dhe konsultimi midis palëve të interesuara të përfshira drejtpërdrejtë në përgatitjen e planit në sajë të analizimit të gjendjes ekzistuese të ofrimit të shërbimit sipas indikatorëve të performancës dhe propozimit të objektivave afat shkurtër dhe afat mesëm, bazuar në këtë analizë.

Vizioni i Bashkisë Maliq: "Një bashki sa më e pastër, me një zhvillim të qëndrueshëm mjedisor dhe turistik, ku ofrohen shërbimet e menaxhimit të mbetjeve sipas standarteve në çdo njësi administrative në territorin e saj."

Objektivat

Në Dokumentin e Politikave Strategjike dhe Planit Planit Kombëtar për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve është prezantuar një metodologji mbi bazën e prioriteteve të bashkisë për menaxhimin e mbetjeve, për të përcaktuar se cili do të konsiderohet standardi minimal për shërbimin e menaxhimit të mbetjeve. Kjo metodologji propozon 4 hapa në shkallë, duke filluar nga më baziku deri tek ai më optimali, të cilët përcaktojnë standardin minimal të ofrimit të shërbimit:

1. Konsolidimi i shërbimit dhe mbulimi 100% i pjesës urbane të bashkisë gjatë periudhës 2025– 2035.
2. Zgjerimi i shërbimit në 100% grumbullimi i mbetjeve i pjesës urbane të bashkisë gjatë periudhës 2025 – 2035.
3. Grumbullim i mbetjeve miks në 100% të zonës urbane dhe zonës rurale.

4. Rritja e mbulimit të kostos operacionale çdo vit, gjatë periudhës 2025-2035.
5. Rritja e shkallës së grumbullimit të tarifës në masën 100% për bizneset, 100% për banorët dhe 100% për institucionet përgjatë periudhës 2025-2035.

6.2.1 Rrymat e mbetjeve, objekti i planit:

a) Sipas legjislacionit në fuqi, ky plan do të fokusohet në rrymën e mbetjeve bashkiake (urbane) për të cilën Bashkia Maliq është drejtpërdrejt apo pjesërisht përgjegjëse.
b) Sipas përbërjes dhe mënyrës së menaxhimit të mbetjeve, mbetjet bashkiake do të klasifikohen si më poshtë:
c) Mbetje urbane: (mbetje shtëpiake, ushqime, bimë, të ricikluеshme, të dekompozuara, etj .)
d) Mbetje të veçanta urbane: (mbetje nga ndërtimet dhe prishjet, voluminoze, pajisje elektrike dhe mobiljesh, etj.) që prodhohen nga familjet apo njësitë tregtare
e) Mbetje të rrezikshme: prodhohen brenda territorit të bashkisë nga banorë të përhershëm apo të përkohshëm
f) Sipas burimit të gjenerimit mbetjet urbane (bashkiake) klasifikohen në dy rryma:
g) Mbetjet e gjeneruara nga familjet (MF)
h) Mbetjet e gjeneruara nga bizneset dhe industritë (MB), ku përbërja e mbetjeve nuk ndryshon nga karakteristikat e mbetjeve urbane
i) Ndërkohë, rryma të tjera të mbetjeve klasifikohen si mbetje masive, mbetje nga ndërtimet dhe prishjet (inerte), mbetje nga kopshtet që prodhohen në familje dhe që quhen ‘mbetje të veçanta’ për të cilat njësia vendore duhet t’i ofrojë alternativa të përshtatshme për grumbullimin dhe transportin e tyre.

6.2.2 Zona e Administrimit të Mbetjeve (ZAM) dhe përfituesit e shërbimit të pastrimit

Për një organizim më të mirë të shërbimeve dhe eficiencës së sistemit që do të propozohet, zonat e mbetjeve ose zona brenda kufijve administrativë të bashkisë do ndahet në nën-zona mbetjesh që kanë diferenca në lidhje me tipologjinë urbane, infrastrukturën rrugore apo llojin e konsumatorëve. Kjo do të shërbejë për të planifikuar infrastrukturën e nevojshme për skemat e mbledhjes dhe transportit, si dhe shërbime të tjera të ngjashme. Për këtë qëllim, zona e mbetjeve ndahet në këto nënzona:

Shërbimet e menaxhimit të mbetjeve

Në këtë plan 10 –vjeçar, Bashkia Maliq parashikon këto shërbime kryesore të menaxhimit të mbetjeve, të cilat konsistojnë në:

1. Shërbimi i pastrimit, grumbullimit, transportit të mbetjeve;
2. Depozitimi i mbetjeve në lendfillin në Maliqit;
3. Shërbimi i minimizimit të mbetjeve.
4. Do të synohet ndarja në burim e mbetjeve , fillimisht me zona pilot e më von duk u zgjeruar me ndërgjegjësimin e komunitetit ;

Këto shërbime pasi do të shpjegohen shkurtimisht më poshtë, do të përfshihen në dy skenarët e propozuar nga bashkia për organizimin e shërbimit në territorin e saj gjatë viteve 2025-2035.

Shërbimet e pastrimit të rrugëve

- Organizimi i shërbimeve të pastrimit duhet të marrë në konsideratë nevojat për pastrimin e rrugëve dhe shkallën e ndotjes ditore nga mbetjet dhe hedhurinat, apo brenda një periudhe të caktuar ditësh. Për këtë qëllim propozimi i frekuencave për secilën kategori rrugësh duhet të jetë objekt i një vlerësimi apo testi deri në përcaktimin përfundimtar në specifikime teknike të mundshme në rast se ky shërbim do të kontraktohet në të ardhmen.

- Një element shumë i rëndësishëm në organizimin e shërbimeve të pastrimit të rrugëve është edhe kategorizimi i rrugëve në funksion të rëndësisë si më poshtë:

1. **Kategoria e Parë:** (përfshin rrugët kryesore dhe rrugët tregtare) nevojitet shërbimi ditor i fshirjes; është më i parapëlqyer pastrimi me makinë teknologjike i akseve kryesore (kur është e mundshme dhe ka efektivitet), por dhe mirëmbajtja e tyre gjatë ditës, vendosja dhe pastrimi ditor i koshave rrugorë, si dhe shërbimi i larjes gjatë verës;
2. **Kategoria e dytë:** (rrugët kryesore me aktivitet të ulët komercial dhe me densitet të ulët kalimtarësh) fshirja manuale e rrugëve është e nevojshme të kryhet çdo ditë të javës.
3. **Kategoria e tretë:** (sistem rrugor periferik në zona me dendësi të ulët urbane, apo në zona me infrastrukturë jo të rregullt dhe rrugë të paasfaltuara) është i nevojshëm një shërbim mujor pastrimi (fshirje ose thjesht mbledhje mbetjesh dhe hedhurinash).

- Shërbimi i mbledhjes dhe grumbullimit të mbetjeve në Bashkinë Maliq deri në këtë moment ofrohet nga firma private.

Ky shërbim konsiston në aktivitetet më poshtë:

a) Grumbullimi i mbetjeve urbane të depozituara nga qytetarët, bizneset dhe institucionet brenda kontenierëve publik si dhe rreth tyre ;
b) Dezinfektimi i kontenierëve dhe vendit përreth me gëlqere dhe klor;
c) Transportimi i mbetjeve urbane me makinën teknologjike në landfillin e Maliqit.

Grumbullimi dhe transporti i mbetjeve

1. Në parashikimin e shërbimeve të grumbullimit dhe transportit të mbetjeve, bashkia duhet të marrë në konsideratë parimin për parandalimin e ndotjes. Cilësia dhe kostot e shërbimit të mbledhjes dhe largimit të mbetjeve urbane lidhen drejtpërdrejtë me mënyrën se si konsumatorët hedhin mbetjet, përdorin PGM, respektojnë oraret e përcaktuara dhe zbatojnë rregullat lokale për menaxhimin e mbetjeve. Në këtë aspekt, bashkia duhet të plotësojë kuadrin e saj rregullaror në sajë të:
2. Hartimit të një rregulloreje vendore për menaxhimin e mbetjeve, ku do të përcaktohen procedurat, protokollet e punës, parashikimet se çfarë do të ndodh në rast avarish apo aksidentesh në punë, të drejtat dhe detyrimet e të gjitha grupeve të interesit të përfshira në menaxhimin e mbetjeve si dhe gjobat përkatëse në rast të shkeljeve të evidentuara.

Si parakusht, bashkia duhet të caktojë një grup pune për monitorimin dhe për të vënë në zbatim këto rregulla;

3. Parandalimin e hedhjes së paligjshme të mbetjeve jashtë kontenierëve me anë të fushatave të ndërgjegjësimit dhe programeve të edukimit;
4. Marrëveshje me konsumatorët e mëdhenj, për të përcaktuar përgjegjësitë dhe detyrimet e secilës palë, për dorëzimin e mbetjeve në pikat e caktuara nga bashkia, ose grumbullimi i tyre nga bashkia, në sajë të një kontrate të veçantë, në pikat e gjenerimit të tyre.

Përveç këtyre elementëve, bashkia duhet të marrë në konsideratë edhe faktorë të tjerë gjatë planifikimit të sistemit të grumbullimit dhe transportit të mbetjeve:

Orare pune efektive dhe të përshtatshme: Për të operuar sipas nevojave të pastërtisë dhe në mënyrë të efektshme dhe me kosto të ulët, bashkia duhet të hartojë një program të përshtatshëm pune që merr parasysh ndryshimet ditore, javore dhe mujore në lidhje me numrin e banorëve dhe veprimtarive tregtare.

Numri i duhur i kontenierëve*:* Për të ofruar një shërbim të efektshëm dhe me kosto të ulët, bashkia duhet të sigurojë numrin e duhur të kontenierëve apo koshave dhe rregullsinë e mbledhjes së mbetjeve.

Itenerar efektiv për mbledhjen e mbetjeve: Përcaktimi i saktë i itenerarit për makinat e mbetjeve do të ulë koston për mbledhjen e mbetjeve. Rekomandohet verifikimi i përputhshmërisë me parimet e efektshmërisë së itenerarit të grumbullimit të mbetjeve si dhe të kohës efektive me medotën (MTM – Metodës të Matjes së Kohës).

Rritja e rendimentit në punë: Këtu futen mekanizmat që përfshijnë përmirësimin e kushteve të përgjithshme të punës, pajisja me uniformë, stimujt për punë të mirë, trajnimi dhe forcimi i punës në grup.

Mirëmbajtja e përshtatshme e kontenierëve dhe makinave të grumbullimit dhe transportit të mbetjeve: Mirëmbajtja dhe riparimi i specializuar i makinave dhe pajisjeve sipas standardeve të riparimit janë çështje të rëndësishme për shërbimin e grumbullimit të mbetjeve.

Minimizimi i mbetjeve

- Dokumenti i Politikave Startegjike dhe Plani Kombëtar i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve ka përcaktuar disa indikatorë në lidhje me sasinë e mbetjeve që duhet të riciklohen, kompostohen sipas afateve kohore deri në vitin 2035:

- Mbetjet nga paketimet

- Mbetjet e biodegradueshme

Menaxhimi i mbetjeve voluminoze dhe ndërtimore

Sipas kuadrit ligjor në fuqi për administrimin e mbetjeve *(VKM nr.575, datë 24.6.2015 "Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e mbetjeve inerte")* është përgjegjësia e prodhuesit (familje, biznes apo industri) që të largojë dhe transportojë mbetjet inerte (mbetjet nga ndërtimi dhe prishjet), ndërtimore apo voluminoze që mund të gjenerojë nga aktiviteti që kryen për në vendet e përcaktuara nga pushteti vendor për këtë qëllim. Ndonëse ekziston ky kuadër ligjor, i

cili përcakton mjaft mirë detyrat për secilin aktor të përfshirë në këtë fushatë, asnjë nga bashkitë e vendit nuk ka përcaktuar një vend për depozitimin e mbetjeve inerte.

Na takon si bashki ta përcaktojmë urgjentisht këtë vend jo vetëm si detyrim ligjor por edhe si domosdoshmëri.

Kuadri ligjor përcakton se këto vende për depozitimin e mbetjeve inerte/ ndërtimore/voluminoze duhet të jenë të pajisur me leje mjedisore të posaçme dhe duhet të pranojnë vetëm këto lloj mbetjesh, dhe jo përzierje apo përpunime të këtyre mbetjeve me elemente të tjerë, pasi ato mund të jenë të rrezikshme.

- Të gjitha vend-depozitimet e mbetjeve inerte kanë të njëjtën mënyrë operimi si lendfill-et për mbetjet urbane, ku gjeneruesi i mbetjeve duhet të paguajë një tarifë kundrejt sasisë së mbetjeve inerte që transportohet, e cila mbulon koston e operimit të fushës, trajtimit të tyre dhe mbylljen përfundimtare të saj. Ndërkohë ndalohet ndërtimi i venddepozitimeve të përkohshme të mbetjeve inerte nga njësitë e qeverisjes vendore në zonat e mëposhtme:

- Zonat e mbrojtura, arkeologjike, turistike apo në çdo zonë që mbrohet me një akt normativ;

- Zonat në distancë 300 metra nga një pus furnizues me ujë dhe çdo burim tjetër ujorë;

- Zonat në distancë 100 metra nga një përrua, argjinaturë lumore, liqen, lum ose kompleks ligatinor;

- Zonat në distancë 300 metra nga një zonë e mbrojtur në përputhje me pikën e parë.

- Lendfillet e mbetjeve inerte mund të jenë *Lendfille vendore*, të cilat shërbejnë për trajtimin e mbetjeve të prodhuara brenda territorit të një NJQV-je ose *Lendfille rajonale*, të cilat shërbejnë për trajtimin e mbetjeve të shumë NJQV-ve. Njësitë e qeverisjes vendore mund të bashkëpunojnë me njëra-tjetrën për përcaktimin e vendit, ku do të ndërtohet Lendfilli rajonal dhe të mënyrës së funksionimit të tij. Operatorët, të cilët merren me trajtimin e mbetjeve në Lendfille dhe venddepozitimet e përkohshme të mbetjeve inerte, janë të detyruar të raportojnë pranë NJQV-ve dhe Agjencisë Kombëtare të Mjedisit për të dhënat e mbetjeve që trajtojnë.

- Në mënyrë të veçantë, ka një treg ripërdorimi për agregatet që rrjedhin nga mbetjet e ndërtimeve në rrugë, kanalizime dhe projekte të tjera ndërtimi. Nëse nuk ndahen që në burim apo nuk transportohen veçmas, ato mund të përmbajnë sasi të vogla të mbetjeve të rrezikshme, përzierja e të cilave mund të paraqesë rrezik të veçantë për mjedisin dhe mund të pengojë riciklimin.

- Shpesh herë mbetjet inerte përzihen me mbetjet urbane. Nga ana tjetër gjeneruesit e mbetjeve inerte shpesh herë i shkarkojnë ato në vende ilegale, atje ku të munden. Bashkia duhet të përcaktojë një zonë të caktuar në territorin e saj, ku të gjithë gjeneruesit e mbetjeve inerte të mund të dërgojnë mbetjet e tyre në këtë pikë dhe jo t'i hedhin ato në PGM të mbetjeve urbane apo në depozitime ilegale.

Skenarët e propozuar për shërbimin e menaxhimit të mbetjeve

- Hyrja në fuqi e reformës territoriale u shoqërua edhe me një riorganizim të shërbimeve publike, ku njëri prej tyre është edhe ai i menaxhimit të mbetjeve. Kjo ndarje ofron mundësi të mira për përdorimin efiçent të burimeve ekzistuese (makina për transportin e mbetjeve, kontenierë, vend-depozitime) ashtu dhe të burimeve njerëzore për këtë qëllim.

- Propozimi i skenarëve për organizimin e shërbimit në Bashkinë Maliq, do të bëhet bazuar në objektivin kryesorë të bashkisë për të ndërmarrë hapat për arritjen e standardit minimal të formimit të shërbimit. Të dy skenarët do të synojnë, në nivele të caktuara, ofrimin e një shërbimi me standarde sa më të larta, me kosto optimale dhe të përballueshme nga taksa paguesit, për të synuar mbulimin e plotë të kostos së shërbimit, bashkia propozon dy skenarë të mundshëm për ofrimin e shërbimit. Qëllimi i bashkisë është të rrisë cilësinë e shërbimit në sajë të përmirësimit të infrastrukturës dhe diversifikimin e shërbimeve që ajo ofron. Për secilin nga skenarët është bërë llogaritja e kostos sipas modelit të dldp-së miratuar me *VKM nr. 319, datë 31.5.2018 "Për Miratimin e Masave për Kostot e Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve"*. Formulimi i skenarëve është realizuar bazuar në konsideratat më poshtë:

SKENARËT E OFRIMIT TË SHËRBIMIT

SKENARI BAZË	Bashkia ofron shërbimin e grumbullimit, të padiferencuar, për qytetarët, institucionet dhe bisneset. Grumbullimi dhe transportimi kryhet mix me mjete teknologjike të amortizuara, drejt landfillit te Maliqit. Shërbimi nuk ofrohet në të gjithë territorin e bashkisë, për shkak të mungesës së infrastrukturës, siç është aksesi në rrugë dhe mjetet teknologjike të përshtatshme.
SKENARI I	• Bashkia do të synojë mbulimin me shërbim të % të territorit. • Transporti dhe depozitimi e mbetjeve do të kryhet me mjete teknologjike dhe planifikoket ndërtimi i qëndrave të transferimit, ku do të kryhet ndarja dhe rekuperimi i mbetjeve të riciklueshme. • Depozitimi 100% të sasisë së mbetjeve në landfill e Maliqit • Bashkia Maliq parashikon të ofrojë shërbimin në zonën urbane gjatë 7 ditëve të javës.
SKENARI II	• Bashkia Maliq do të synojë mbulimin me shërbim të 100% të territorit. • Bashkia Maliq do të synojë aplikimin e ndarjes së diferencuar në burim, duke instaluar sistemin me 2 kosha në 3 zona pilote, të qytetit për të krijuar kushtet për të filluar këtë proces nga bizneset. • Transportimi i mbetjeve të riciklueshme dhe atyre mix do të bëhet drejt qëndrave të rikuperimit të materialeve. Mbetjet jo të riciklueshme do të dërgohen në Landfill, ndërsa ato të riciklueshme drejt impianteve të përpunimit.

Krahasimi i kostove të skenarëve të propozuar

Skenarët e propozuar për planin e menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë Maliq janë bazuar në përmbushjen e parimit për arritjen e standardit minimal për menaxhimin e mbetjeve, duke filluar nga prioritetet më bazike deri tek ato më maksimale. Skenari i është hartuar për të përmbushur prioritetin për shtrirjen e shërbimit në pjesën më të madhe të territorit urban dhe rural të bashkisë dhe dërgimin e mbetjeve në Landfill, dhe Skenari II ka tentuar që të prezantojë tek bashkia masa të cilat potencialisht do të tentonin të arrinin standardin ligjor për menaxhimin e integruar të mbetjeve.

- Në tabelën dhe në grafikun më poshtë bëhet një krahasim i kostos aktuale të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve në në Bashkinë Maliq dhe kostot e dy skenarëve të tjerë ku shërbimi është shtrirë në të gjithë territorin e bashkisë:

Politika e mbulimit të kostos nga të ardhurat nga tarifat e pastrimit

Metodologji për mbulimin e kostos

- Politika e mbulimit të kostos: 'Mbulimi i kostos' përfshin një sistem tarifash dhe taksash, të cilat kanë si qëllim specifikisht të mbulojnë disa ose të gjitha kostot e ofrimit të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve nga përdoruesit e këtij shërbimi, në përputhje me principin "ndotësi – paguan". Avantazhet e sistemit të mbulimit të kostos qëndrojnë në faktin se të gjitha kategoritë e konsumatorëve të shërbimit njihen me koston e plotë të tij, janë të përfshirë në mënyrë më të drejtëpërdrejtë me problemet e cilësisë së shërbimit, vlerësojnë peshën që merr pagesa e tarifës së tyre në mbledhjen e të ardhurave si dhe mundësitë reale të bashkive për t'i ofuar konsumatorëve këtë shërbim. Hartimi i politikave të mbulimit të kostos është përgjegjësi e bashkive dhe synon të përcaktojë nivelin e rikuperimit të kostos që duhet të arrihet për një periudhë të caktuar kohore, duke përcaktuar më parë:

a) Llogaritjen e kostos së plotë të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve të ngurta bashkiake;
b) Planifikimin e buxhetit të bashkisë mbi këtë kosto;
c) Përcaktimin e tarifave për kategoritë e ndryshme që përfitojnë shërbimin bazuar mbi nivelin e rikuperimit të kostos të përcaktuar;
d) Procedurat e zbatimit dhe monitorimit.

- Konkretisht bashkia duke analizuar gjendjen e saj mund të kuptojë se në cilat nga këto opsione ajo është aktualisht dhe ku ajo kërkon të shkojë, në sajë të objektivave që ajo do të vendosë:

a) Kosto të pambuluara, kur të ardhurat janë më të ulta se shpenzimet direkte operative
b) Parashikon vetëm mbulimin e kostove operative direkte dhe të mirëmbajtjes (KODM)
c) Parashikon vetëm mbulimin e Kostos operative të depozitimit dhe mirëmbajtjes
d) Parashikon mbulimin e kostos marxhinale në terma afatgjatë plus kostot mjedisore (eksternalitetet) të shprehura mundësisht përmes taksës së asgjësimit në Lendfill.

- Megjithatë për të ndërtuar një politikë të qëndrueshme dhe mbi të gjitha të zbatueshme të rikuperimit apo mbulimit të plotë të kostos, bashkia ka nevojë për një bashkëpunim me nivelin qëndror të politikë bërjes. Kështu në nivelin qëndror duhet të zhvillohen standartet e ofrimit të shërbimit për të pasur një kuptim të përbashkët për të gjitha bashkitë për nivelin e ofrimit të shërbimit. Vetëm në këtë mënyrë mund të kemi procedura të standartizuara për monitorimin e shërbimit si dhe nivele të standartizuara (klasa) të krahasueshme në ofrimin e tij. Gjithashtu duhet të hartohen guidat e reja të përgatitjes së buxhetit sipas "qëndrave të buxhetimit apo të kostos" për elemente të veçantë të shërbimit të mbetjeve (grumbullim, transport, riciklim, programe ndërgjegjësimi etj). Vetëm në këtë mënyrë bashkia do të ketë mundësi të njohë koston e plotë të shërbimit që ajo ofron.

Planifikimi i Fushatave të NDËRGJEGJËSIMIT dhe informimit të komunitetit

- Për të siguruar mirëfunksionimin e sistemit të manaxhimit të mbetjeve, rritjen e efikasitetit dhe efektivitetit të shërbimeve si dhe sigurimin e pastërtisë në territorin e bashkisë, është shumë i domosdoshëm përfshirja dhe ndërgjegjësimi i komunitetit. Komuniteti jo vetëm duhet të kuptojë fuksionimin e sistemit, por duhet ta mbështesë atë. **Suksesi i çdo skeme bazohet plotësisht nga mbështetja e përdoruesve. Është me rëndësi që të sigurohet zbatueshmëria**

e planit në 10- vjeçarin e ardhshëm, bashkia duhet të sigurojë një marrëdhënie partneriteti me komunitetin, ku ai:

1. Të ketë aksesueshmëri në shprehjen e mendimit, ankesave, sugjerimeve në lidhje me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve (anketa të zhvilluar rregullisht nga bashkia, njoftime të rregullta në stendën e bashkisë dhe në faqet online të saja dhe rrjetet sociale)
2. Të informohet rregullisht në lidhje me skemën e menaxhimit të mbetjeve që aplikohet në territorin e bashkisë
3. Të mundësohet transparenca e nivelit të tarifave të pastrimit dhe sistemit të faturimit për grumbullimin e saj
4. Të njihet me detyrimet fiskale për pagesën e tarifës, detyrime të tjera në lidhje me skemën e menaxhimit dhe detyrimin për mbajtjen pastër të territorit të bashkisë

- Konsumatorët si familjet, bizneset apo institucionet, në sajë të një fushatë të fortë ndërgjegjësimi mund të ndikojnë në përmirësimin e sistemit të mbledhjes, duke zbatuar kërkesat të hedhjes së mbetjeve në vendet e caktuara. Ndërgjegjësimi publik ndaj çështjeve të mbetjeve, pastërtisë së territorit dhe plotësimin e detyrimeve fiskale, konsiderohet si një prioritet dhe objektiv primar krahas objektivave të tjerë që lidhen me infrastrukturën apo me depozitimin e sigurtë të mbetjeve. Ka disa mënyrë për të rritur ndërgjegjësimin publik për çështjet e mbetjeve dhe për të dhënë informacion se si mund të trajtohen ato, me një kosto relativisht të ulët, por mjaft efektiv për arritjen e objektivit.

Kjo mund të arrihet duke hartuar një plan ndërgjegjësimi i cili do të mundësojë:

- Ofrimin e një informacioni të përgjithshëm dhe të veçantë për komunitetin në lidhje me nismat vendore të mbledhjes, riciklimit të mbetjeve, pastërtisë së bashkisë dhe kostos së shërbimit të menaxhimit të mbetjeve;
- Transparenca me komunitetin në lidhje me sistemin e faturimit dhe nivelin e tarifave të pastrimit;
- Ndërgjegjësimin e komunitetit për detyrimet ligjore për pagesën e tarifës së pastrimit, rregullat dhe detyrimet vendore;
- Nxitjen e qëndrimit miqësor ndaj mjedisit.

Metoda për komunikim dhe informim

- Metodat më të përdorura të komunikimit të informacionit janë broshurat, artikujt në gazeta, njoftimet, dhe reklamat në TV dhe radio lokale, dhe fletëpalosje që shpërndahen në shkolla. Një zhvillim të lartë sot në vend ka edhe teknologjia e informacionit si edhe aksesi në internet. Kjo teknologji si edhe tërheqja pas rrjeteve sociale të komunitetit (kryesisht atij në moshë të re) mund te jetë një mundësi e mirë për komunikimin dhe informimin e publikut për shkak edhe te kostos së ulët si edhe shpejtësisë që ofron. Gjithashtu mund të shfrytëzohen dhe evente të karaktereve të ndryshme (festa, tubime, koncerte), ku ka grumbullime të mëdha njerëzish dhe ku informi dhe komunikimi me publikun bëhet më i lehtë.
- Në programet e informimit të komunitetit për sistemin e menaxhimit të mbetjeve që po aplikohet në zonën e tyre metoda më e mirë është ajo “derë më derë”. Kjo metodë fton konsumatorët në njohjen e sistemit të grumbullimit të mbetjeve që aplikohet, në nismat e riciklimit dhe kompostimit, për të përmirësuar qëndrimin e tyre ndaj ndarjes së

mbetjeve në burim, për të zbatuar rregullat dhe respektuar oraret si dhe informimi për nivelin e tarifës së pastrimit, sistemit të faturimit të përcaktuar dhe detyrimin për pegesën e tarifës.

- Banorëve dhe bizneseve iu shpërndahen fletë informative për çështje të ndryshme që lidhen me sistemin menaxhimit të mbetjeve në zonën e tyre, duke filluar që nga frekuenca e shërbimit, niveli i tarifave, sistemi i faturimit për pagesën e tarifës apo llojet e mbetjeve që duhet të ndahen në burim, në varësi të skemës së grumbullimit që janë duke aplikuar.
- *Përdorimi i mjeteve teknologjike që shërbejnë për grumbullmin dhe transportin e mbetjeve apo kontenierët për informim:* Tek të gjithë makinat dhe nëse është e mundur tek kontenierët e mbetjeve duhet të shkruhet qartë dhe lehtësisht e lexueshme (me germa të paktën 10 cm të mëdha) një slogan domethënës për të mbajtur pastër zonën, numrin e telefonit të ofruesit të shërbimit si dhe numrin e telefonit falas që caktohet nga autoritetet vendore, sipas një formati të miratuar paraprakisht.

Marrja e opinioneve të qytetarëve

Një tjetër çështje e rëndësishme është krijimi i mekanizmave për marrjen e mendimeve dhe reagimit të qytetarëve: si mund të ftohet publiku t'i japë bashkisë mendime apo opinione ose komente për shërbimin e mbetjeve?

Dy metodat kryesore për të marrë mendimin e komunitetit janë:

a) Mundësia e komunitetit për t'u ankuar: Bashkia apo operatori i shërbimit duhet të ketë zyrën e kontaktit/informacioni për të marrë ankesat. Numri i ankesave dhe zgjidhja e tyre është një nga parametrat e matjes së performancës së institucionit lidhur me menaxhimin e mbetjeve.
b) Vlerësimi i kërkesës dhe sondazhi/studimi i "vullnetit për të paguar": Për të vlerësuar kërkesën, vullnetin dhe mundësinë për të paguar, del nevoja për të komunikuar me përfituesit e mundshëm të shërbimit lidhur me alternativat e shërbimit, kostot, buxhetin dhe tarifat. Për secilën zonë të komunitetit apo zonë për t'u përfshirë në sondazh, mostra që duhet të realizohet është midis 100 dhe 200 të intervistuar. Kjo praktikë duhet të kryhet në periodikisht nga bashkia, ose sa herë ajo e shikon të arsyeshme për të marrë opinionin e publikut në lidhje me vlerësimin e performancës të shërbimit.

RISHIKIMI I PLANIT

1. Ndjekja e zbatimit të planit duhet të jetë një proces i vazhdueshëm me vlerësime periodike (çdo 5 vjet) ose më shpesh nëse është e nevojshme për vlerësimin dhe rishikimin e objektivave dhe masave. Monitorimi dhe vlerësimi mund të funksionojë si një bazë për rishikimin e planit.
2. Çështje të rëndësishme për t'u marrë në konsideratë kur të analizohet ky plan janë sigurisht vlerësimi nëse objektivat janë përmbushur, nëse masat e parashikuara kanë qenë efektive apo jo. Një plan duhet të rishikohet gjithashtu, kur politika kombëtare e mbetjeve rekomandon apo detyron ndryshime thelbësore në mënyrën e manaxhimit të

mbetjeve apo vendos objektiva të ndryshëm në funksion të obligimeve ndërkombëtare. Në këto raste, plani duhet të përballet me ndryshime të thella ose mund të jetë i nevojshëm hartimi i një plani të ri.

3. Përgjatë zbatimin të planit, duhen analizuar në mënyrë të vazhdueshme faktorët kryesorë që impaktojnë në parashikimet dhe objektivat e vëna në plan, si zhvillimi i popullsisë, ndryshimet lidhur me konsumin dhe llojin e mbetjeve të gjeneruara nga industritë apo ekonomitë shtëpiake. Gjithashtu analizimi i këtyre faktorëve shërben për të vlerësuar programet dhe projektet në proces apo që priten të fillojnë.

Monitorimi i planit

- ✓ Ky plan duhet të parashikojë hapat në vazhdim, indikatorët dhe mjetet për të vlerësuar punën e bërë, për të verifikuar nëse objektivat janë përmbushur dhe të raportojnë tek vendimmarrësit. Qëllimi është që të sigurojë që autoriteteve përgjegjëse u është dhënë mundësia për të ndjekur zhvillimin dhe zbatimin e planit dhe të vendosin mbi masat shtesë, nëse është e nevojshme. Studimi bazë, i kryer për qëllim të këtij plani, do të shërbejë si një status bazë mbi të cilën do të vlerësohen arritja e objektivave dhe targeteve dhe mbi të cilin do të maten ndryshimi i indikatorëve të performancës së planit.
- ✓ Monitorimi i planit duhet të jetë një proces i vazhdueshëm me vlerësime periodike dhe, nëse është e nevojshme mund të kërkojë rishikimin e objektivave dhe masave të planit.

<u>Monitorimi i planit do të shërbejë për:</u>

- Për të dhënë informacion të vazhdueshëm tek bashkëpunëtorët dhe grupet e interesit, mbi statusin e zbatimit të planit;
- Për të analizuar statusin dhe për të vlerësuar efektivitetin e skemave të zbatuara;
- Për të përshtatur, modifikuar ose forcuar skemat apo programet në proces, ose për të krijuar të reja më të përshtatshme apo të efektshme;
- Për të mësuar, përditësuar dhe shpërndarë informacion dhe njohuri.

Procesi i monitorimit dhe vlerësimit të shërbimit

Bashkia duhet të ndjekë këto hapa në kryerjen e procesit të monitorimit dhe të vlerësimit të planit, si më poshtë:

a) Rishikimi i situatës: Rishikimi i objektivave dhe synimeve, kontrolli nëse ato i përshtaten kontekstit real dhe vlerësimi i tyre me anë të indikatorëve
b) Mbledhja e evidencave sasiore dhe cilësore që lidhen me mbetjet

- Analizimi i evidencave: Analizimi i të dhënave për të matur progresin, krahasimi i rezultateve me objektivat dhe synimet, kontrolli nëse objektivat janë arritur në një afat kohor të dëshiruar;

- Dokumentimi i konkluzioneve

- Ndarja dhe diskutimi i konkluzioneve: Gjetjet duhet të ndahen me palët e interesuara dhe domosdoshmërisht me vendimmarrësit.

- Kryetari i bashkisë duhet të ngarkojë një grup pune përgjegjës apo zyrtarë të caktuar, brenda stafit të bashkisë, me përgjegjësinë e monitorimit dhe vlerësimit të planit.

- Grupi i punës duhet të përfshijë zyrtarë të administrimit të mbetjeve, administrimi financiar, struktura të mjedisit dhe kontrollit të territorit dhe konsulentëve të jashtë.

- Grupi i punës duhet të evidentojë të gjitha PGM në të gjithë territorin e bashkisë dhe duhet t'i hedhë në hartë.

- Grupi i punës duhet të njihet me qëllimin e zhvillimit të sistemeve të monitorimit të shërbimit, pavarësisht nësë shërbimi ofrohet nga bashkia apo nga privati, ku monitorimi shërben:

- Për të matur progresin e çdo operacioni më vete në menaxhimin e mbetjeve kundrejt objektivave dhe targeteve të dakortësuara. Në këtë mënyrë bashkia do ta dijë paraprakisht në qoftë se objektivat e shërbimit të MM kanë mundësi që të plotësohen

- Për të matur efektivitetin e pajisjeve dhe stafit të përdorur në çdo operacion të menaxhimit të mbetjeve

- Për të hartuar dhe adresuar masa korrektuese dhe rregullatore për të përmirësuar shërbimin bazuar mbi informacionin e mbledhur përmes monitorimit

- Për të vlerësuar shpenzimet dhe për të kontrolluar kostot e çdo operacioni në menaxhimin e mbetjeve, për t'u siguruar që buxheti ekzistues është i shpërndarë në mënyrën e duhur dhe është i mjaftueshëm për të mbuluar kostot

- Për të vlerësuar sjelljen e përdoruesve si dhe për të matur kënaqësinë e konsumatorit për të parë dhe vlerësuar sesi këto parametra ndikojnë në performancën e shërbimit

- Për të planifikuar më mirë shërbimin e menaxhimit të mbetjeve në të ardhmen dhe për të vlerësuar mundësinë dhe potencialet e zgjerimit dhe riplanifikimit të shërbimit.

- Grupi i punës në Bashki mund të zgjedhë që të identifikojë aktorët të cilët duhet të jenë të përfshirë në procesin e monitorimit të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve siç paraqitet në skemat më poshtë:

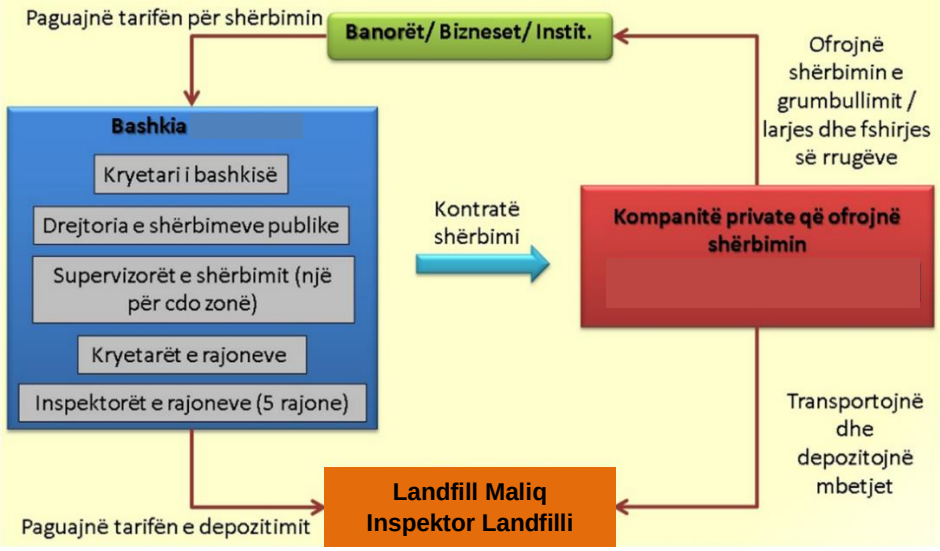

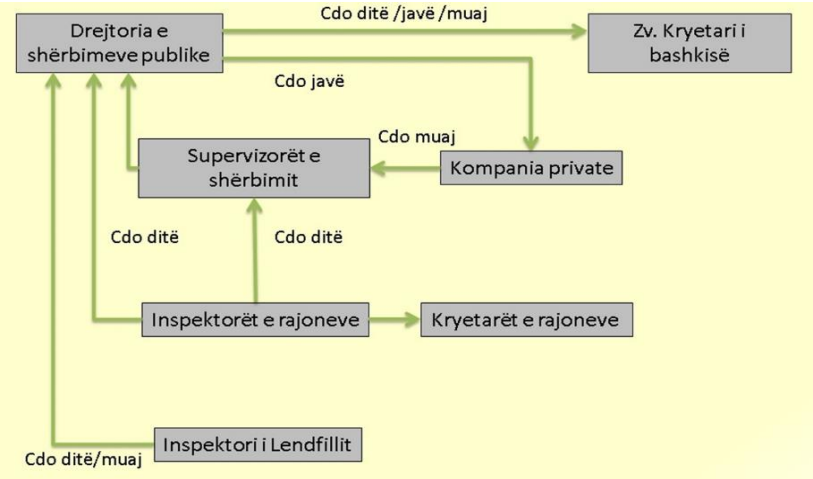

Ndërkohë për të gjitha njësitë vendore, pas evidentimit të PGM në terren, grupi i punës mund të hartojë modele të raporteve ditore në lidhje me gjendjen e PGM në të gjithë territorin tyre. Këto raporte duhet të plotësohen nga supervzori përpara se të raportohen në Agjencine e Shërbimeve Publike në Bashki:

Kuadri ligjor dhe institucional

Rregullorja vendore

- Bashkia Maliq duhet të përgatisë dhe miratojë rregulloren lokale për adminsitrimin e shërbimit të mbetjeve, ku të përcaktohet qartë roli dhe përgjegjësia e prodhuesve dhe operatorëve të mbetjeve, me qëllim administrimin e suksesshëm të tyre brenda territorit të saj administrativ. Kjo rregullore duhet të përcaktojë rregullat dhe procedurat për administrimin vendor të mbetjeve, procedurat për trajtimin e ankesave të qytetarëve si dhe gamën e sanksioneve për mosrespektim të rregullave.

Më konkretisht kjo rregullore duhet të përfshijë:

a) Standardet lokale të punës dhe cilësisë, metodologjitë dhe teknologjitë, rregullat e sigurisë dhe të shëndetit për shërbimet e pastrimit dhe të administrimit të mbetjeve;
b) Rregullat dhe detyrimet e prodhuesve të mbetjeve;
c) Sanksione në raste të dëmtimit të kontenierëve, të ndryshimit të funksionit apo vendodhjes së PGM apo kontenierëve;
d) Marrjen e masave parandaluese për mos-djegien e mbetjeve në kazanë, për moshedhjen e mbetjeve në rrymat ujore dhe kanalizimet, apo në vende të tjera nga ato të miratuara nga bashkia;
e) Marrjen e masave parandaluese për mos-hedhjen e mbetjeve voluminoze dhe atyre të rrezikshme, mos-depozitimin e kafshëve të ngordhura dhe mbetjeve të rrezikshme;
f) Shmangien e parkimit të automjeteve përballë apo pranë pikave të caktuara të grumbullimit të mbetjeve;
g) Marrjen e masave për pastrimin nga ana e pronarëve të hapësirave rreth dyqaneve dhe pikave ambulatore të shitjes;
h) Marrjen e masave për sigurimin e një pastertie të pranueshme, duke dezifektuar kontenierët dhe koshat rrugorë të depozitimit të mbetjeve;
i) Mbajtja e uniformave gjatë proceseve të punës nga punonjësit e pastrimit;
j) Përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve të administruesve të mbetjeve (operatorët e mbetjeve, industria e mbetjeve)
k) Veprimet të kryhen vetëm nga kontraktorë të licencuar;
l) Procedurat administrative për dhënien dhe heqjen e licencave;
m) Pagesa e tarifave dhe taksave të vendosura nga autoriteti vendor;
n) Përdorimi i makinerive dhe kontenierëve të përshtatshëm;
o) Përdorim i vendeve të licensuara të depozitimit;
p) Regjistrimi i konsumatorëve që përfitojnë shërbim e pastrimi;
q) Mbajtja e të dhënave historike për mbetjet;
r) Parandalimi i problemeve për shëndetin publik.

Zbatimi dhe sanksionet

Rregullorja vendore e administrimit të mbetjeve duhet të përcaktojë një sërë gjobash dhe sanksionet që duhet të caktohen dhe miratohen nga Këshilli Bashkiak. Niveli i gjobave dhe sanksioneve duhet të bazohen në shërbimin e ofruar dhe në parimin "ndotësi paguan", ku shkelësi duhet të ndëshkohet me qëllim që të merren parasysh kostot e pastrimit apo mbledhjes së mbetjeve, kostot mjedisore dhe për më tepër të krijohet një sistem i drejtë për shkurajimin dhe parandalimin e ndotësve. Gjobat lokale duhet të vendosen nga inspektorët bashkiakë që janë nën juridiksionin e bashkisë. Përgjegjësia kryesore e këtyre inspektorëve është të vendosin sanksione për personat fizikë apo juridikë që shkelin kushtet ligjore në lidhje me mbledhjen, largimin dhe transportin e mbetjeve.

Pjesëmarrja e sektorit privat

- Ekzistojnë një sërë përfitimesh dhe avantazhesh lidhur me përfshirjen e sektorit privat në sektorin e manaxhimit të mbetjeve:

- Sektori privat zotëron një ekspertizë më të mirë teknike dhe akses më të madh ndaj kapitaleve financiare sesa sektori publik;

- Skemat e minimizimit të mbetjeve që kërkojnë financime në teknologji (makineri dhe kontenierë) mund të jenë shumë të përshatshme për një bashkpunimim PPP;

- Administrata e sektorit privat është më efektive se ajo e sektorit publik;

- Aty ku sektori privat mund të realizojë shërbimet me standarde të njëjta apo më të mira dhe me kosto më të ulët për njësi, dhënia me kontratë e shërbimeve është një mundësi mjaft e mirë për të përmirësuar performancën e përgjithshme të shërbimeve të bashkisë;

- Dukë qënë që është i orientuar drejt fitimit, sektori privat ofron kontroll më të mirë të standardeve operative dhe teknike, etj.

- Kontraktimi i shërbimeve të largimit të mbetjeve voluminoze, mbetjeve të riciklueshme apo dhënia me koncension e impianteve apo aktiviteteve për trajtimin mbetjeve ,duhet të shihet si një mundësi për të tërhequr investime nga sektori privat në infrastrukturën e mbetjeve.

- Përfshirja e sektorit privat me anë të koncesionit apo partneritetit publik-privat duhet të nxitet si një mekanizëm për të ofruar një zgjidhje më të mirë ekonomike dhe që mund të jetë e pranueshme nga pikëpamja mjedisore.

Mbështetja politike

Menaxhimi i mbetjeve dhe pastërtia e qytetit duhet të konsiderohen të një rëndësie të veçantë për qytetin dhe banorët e tij dhe do të kërkojë një mbështetje dhe inkurajim të fortë nga Këshilli Bashkiak për të arritur objektivat e tij. Në këtë kuadër, nga njëra anë Këshilli Bashkiak duhet të shikojë me prioritet mbështetjen e projekteve, iniciativave lokale për modernizimin e këtij sektori, përmirësimin e buxhetit, investimet dhe përmirësimin e paketës fiskale, dhe nga ana tjetër bashkia duhet të sigurojë transparencën maksimale ndaj këshillit dhe publikut për të gjitha veprimet që ajo ndërmerr. Kjo marrëdhënie reciproke do të mundësojë paanësinë politike për çështjet që lidhen me mjedisin dhe pastërtinë e qytetit. Mbetet detyrë e stafit të Bashkisë që këtë çështje t'ia argumentojë dhe adresojë në mënyrë sa më profesionale Këshillit Bashkiak me qëllim marrjen e dakordësisë në miratimin e planit lokal të menaxhimit të mbetjeve si dhe buxhetin përkatës për zbatimin e tij.

1.1 Komponenti: Kuadri ligjor dhe institucional

1	**Objektivi Strategjik**		**Veprimet e detajuara**	**Roli drejtues dhe Partnerët e tjerë**	**Afatet kohore**
1.1	**Përgatitja e kuadrit ligjor dhe rregullator lokal të menaxhimit të mbetjeve në përputhje me kërkesat në nivel kombëtar**	1.1.1	Miratimi i Planit Lokal të Manaxhimit të Integruar të Mbetjeve Ngurta Bashkiake	**Bashkia Maliq**; Këshilli Bashkiak	
		1.1.2	Hartimi i Rregullores Lokale të Manaxhimit të Mbetjeve duke përfshirë sanksione dhe penalitetet përkatëse për çështjet e mbetjeve	**Bashkia Maliq** (Përgjegjësi i Shërbimeve, Dep. Juridik) Konsultentë të jashtëm & Ekspertë; Këshilli Bashkiak	
		1.1.3	Aplikimi i instrumentave të komunikimit dhe informimit të komunitetit rreth rregullave dhe penaliteteve	**Bashkia Maliq,** (Përgjegjësi i Shërbimeve), Vullnetarët, OJQ, përfaqësues të komunitetit	
1.2	**Parandalimi i ndotjes nga gjenerimi dhe depozitimi pa kriter i mbetjeve të rrezikshme (si dhe spitalore) apo mbetjeve inerte dhe ndërtimore në zbatim të legjislacionit shqiptar**	1.2.1	Informimi i komunitetit për të diferencuar mbetjet e rrezikshme nga mbetjet urbane si dhe detyrimet e tjera të prodhuesit të mbetjeve	**Bashkia Maliq,** (Administratorët e NJA, Përgjegjësi i Shërbimeve), Shkollat, Donatorët dhe organizatat -joqeveritare	
		1.2.2	Inspektimi dhe kontrolli i ndotjes urbane nga materialet inerte dhe ndërtimore, skeletet e makinave, etj, që nga gjenerimi, transporti deri depozitimin e tyre	**Bashkia Maliq**, (Administratorët e NJA, Përgjegjësi i Shërbimeve & inspektorët bashkiakë); Kompanitë e ndërtimit	
		1.2.3	Projektim dhe ndërtim ose miratim të një vendepozitimi të përkohshëm për mbetjet ndërtimore dhe mbetje të tjera vëlimore brenda standarteve kombëtare	**Bashkia Malqi,** (Administratorët e NJA, Përgjegjësi i Shërbimeve); Këshilli i Bashkiak	
		1.2.4	Hartimi i një rregullore për operimin e venddepozitimit për mbetjet ndërtimore dhe mbetje të tjera vellimore. Përcaktimi i sanksioneve kundrejt gjeneruesve të mbetjeve në rast të mos menaxhimit të duhur të këtyre mbetjeve që ata gjenerojnë	**Bashkia Maliq,** (Administratorët e NJA, Përgjegjësi i Shërbimeve); Këshilli i Bashkiak	
		1.2.5	Monitorimi i rregullt i operimit të venddepozitimit të mbetjeve ndërtimore dhe vëllimore, si dhe monitorimi i prodhuesve të tyre në lidhje procedurën që ata ndjekin kur gjenerojnë këto lloj mbetjesh.	**Bashkia Maliq,** (Administratorët e NJA, Përgjegjësi i Shërbimeve, Përgjegjësi i venddepozitimit të mbetjeve ndërtimore dhe voluminoze)	

1.2 Komponenti: Grumbullimi dhe Transportimi i Mbetjeve dhe Pastrimi i Rrugëve

2	**Objektivi Strategjik**		**Veprimet e detajuara**	**Roli drejtues dhe Partnerët e tjerë**	**Afatet kohore**
2.1	Përmirësimi i shërbimeve të mbetjeve në	2.1.1	Riorganizimi i zonave të shërbimit të mbetjeve (uraben dhe rurale)	**Bashkia Maliq**, (Kryetari, z. Kryetari Drejtori i Agjencise, Përgjegjësi i shërbimit të mbetjeve)	

	Bashkinë Maliq. Ofrimi i shërbimeve efiçiente dhe cilësore	2.1.2	Shtrirja e shërbimit në zonat rurale semi uraben si dhe në zonat rurale shumë të largëta	**Bashkia Maliq**, (Administratorët e NJA; Përgjegjësi i Shërbimeve & inspektorët bashkiakë, zyra jurike dhe financave)	
		2.1.3	Monitorimi i rregullt i shërbimit të grumbullimit dhe transportit të mbetjeve në zonën urbane dhe në zonat rurale. Përgatitja e raporteve ditore/javore dhe mujore të gjendjes së PGM për të gjitha NJA	**Bashkia Maliq**, (Administratorët e NJA; Përgjegjësi i Shërbimeve & inspektorët bashkiakë	
		2.1.4	Prezantimi i skemave të ndarjes në burim në rrugët kryesore të qytetit (mbetje të njoma dhe të thata)	**Bashkia Maliq**, (Administratorët e NJA; Përgjegjësi i Shërbimeve & inspektorët bashkiakë, kompanitë private)	
		2.1.5	Aplikimi i infrastrukturës të përshtatshme për grumbullimin e ndarë të mbetjeve të riciklueshme. Investim në kontenierë dhe mjete teknologjike të posaçme për grumbullimin e këtyre mbetjeve	**Bashkia Maliq**, (Administratorët e NJA; Përgjegjësi i Shërbimeve & inspektorët bashkiakë, zyra juridike dhe e financave, kompanitë private)	
		2.1.6	Prezantimi i skemave të kompostimit të mbetjeve të biodegradueshme në NJA	Bashkia Maliq, (Administratorët e NJA; Përgjegjësi i Shërbimeve & inspektorët bashkiakë, kompanitë private)	
		2.1.7	Aplikimi i infrastrukturës të përshtatshme për grumbullimin e ndarë të mbetjeve të të biodegradueshme. Investim në kontenierë dhe mjete teknologjike të posaçme për grumbullimin e këtyre mbetjeve;	Bashkia Maliq, (Administratorët e NJA; Përgjegjësi i Shërbimeve & inspektorët bashkiakë, zyra juridike dhe e financave)	
		2.1.8	Me anë të mjeteve të informimit dhe komunikimit të bëhen transparent për publikun kostot e shërbimeve të pastrimit, detyrimet, ndalimet, rregullat si dhe një informacion specifik rreth shërbimeve, orareve, iniciativave innovative në lidhje me ndarjen në burim si pjesë e zbatimit të praktikave të ekonomisë qarkulluese	Bashkia Maliq, (Administratorët e NJA; Përgjegjësi i Shërbimeve & inspektorët bashkiakë, OJF, ekspertë të jashtëm).	

1.3 Komponenti: Ndarja dhe Riciklimi i mbetjeve

3	**Objektivi Strategjik**		**Veprimet e detajuara**	**Roli drejtues dhe Partnerët e tjerë**	**Afatet kohore**
3.1	**Promovimi i ndarjes dhe minimizimit të mbetjeve në burim si dhe në të gjitha stadet e gjenerimit të tyre duke aplikuar instrumenta Progresi drejt objektivave**	3.1.1	Mobilizimi i përfshirjes së komunitetit në skemat pilot për ndarjen në burim të mbetjeve apo grumbullimit të veçantë të plastikës, bërja e anketimeve paraprake për vlerësimin e vullnetit për t'u përfshirë para se të përzgjidhen zonat e dëshiruara	**Bashkia Maliq**, OJF, Komuniteti, vullnetarë,	
		3.1.2	Hartimi i një plani-pune specifik për zbatimin e skemave të ndarjes së mbetjeve apo grumbullimit të veçantë të plastikës, i cili duhet të koordinohet më sistemin ekzistues të grumbullimit të mbetjeve të tjera urbane	**Bashkia Maliq,** (Përgjegjësi i shërbimeve, ekspertë të jashtëm	
		3.1.3	Krijimi dhe zbatimi i skemave pilot të ndarjes në burim të rekomanduara në skenarfët e planit	**Bashkia Maliq**, Ekspertë& Konsulentë të jashtëm; biznese të riciklimit, Komuniteti	

	kombëtarë për minimizim e mbetjeve në nivel lokal.	3.1.4	Organizimi i takimeve në komunitet dhe me biznese, para dhe gjatë fillimit të skemave pilot për të mbështetur përpjekjet/programet e ndërgjegjësimit dhe edukimit për rritur cilësinë dhe nivelin e përfshirjes së komunitetit;	**Bashkia Maliq,** Ekspertë & Konsulentë të jashtëm; biznese të riciklimit, Komuniteti	
		3.1.5	Organizimi i takimeve me grupet e interesit për të mbështetur skemat e ndarjes në burim apo grumbullimin e veçantë të paketimeve të plastikës	**Bashkia Maliq,** Ekspertë & Konsulentë të jashtëm; biznese të riciklimit	
		3.1.6	Monitorimi i zbatimit të skemave të ndarjes së mbetjeve, riciklimit dhe kompostimit: efektivitetit dhe cilësisë së funksionimit ashtu dhe sasisë së mbetjeve që ndahet dhe përpunohet; Mbajtja e një regjistri javor për këto të dhëna dhe relatimi çdo muaj pranë grupit mbikqyrës në bashki	**Bashkia Maliq,** Ekspertë & Konsulentë të jashtëm; biznese të riciklimit	
3.2	**Stimulimi dhe mbështetja e sektorit privat lidhur me aktivitetet e riciklimit dhe kompostimit**	3.2.1	Inkurajimi i shtrirjes së skemave të riciklimit në zonat urbane dhe kompostimit në zonat rurale përmes bashkë-financimit me bizneset e riciklimit dhe komunitetin	**Bashkia Maliq**, Ekspertë & Konsulentë të jashtëm; biznese të riciklimit në rajon	
		3.2.2	Promovimi dhe zhvillimi i tregjeve lokale për materialet e riciklueshme.	**Bashkia Maliq,** Ekspertë të jashtëm; biznese të riciklimit në rajon	

1.4 Komponenti: Aspektet Financiare

4	**Objektivi Strategjik**		**Veprimet e detajuara**	**Roli drejtues dhe Partnerët e tjerë**	**Afatet kohore**
4.1	**Forcimi i kuadrit financiar të manaxhimit të mbetjeve, marrvëshjeve dhe kontratave; Krijimi një sistemi finaciar të përmirësuar (lidhur me buxhetin, investimet e nevojshme)**	4.1.1	Llogaritja e Kostos vjetore dhe e tarifave të pastrimit sipas VKM 319/2018 “Për miratimin e masave për kostot e menaxhimit të integruar të mbetjeve”	**Bashkia Maliq**(Përgje. Shërbimesh, dhe Dep. për Manaxhimin dhe Hartimin e Programeve Financiare-DMHPF)	
		4.1.2	Rritje progresive e buxhetit vjetor operacional+mirëmbajtjes drejt mbulimit total të kostove operacionale dhe kostos kapitale	**Bashkia Maliq** (Përgj Shërbimesh, Zyra e buxhetit dhe financës), Këshilli Bashkiak	
		4.1.3	Kompesime financiare për konsumatorët me pamundësi për të paguar (me asistencë sociale apo me të ardhurave të ulëta) dhe jo për grumbullim ineficient të tarifave	**Bashkia Maliq** (Përgj Shërbimesh, dhe Dep. DMHPF), Këshilli Bashkiak	
		4.1.4	Hartimi i projekteve konkrete dhe të kërkohet mbështetje financiare për investimet e mëdha nga fondet e qeverisë, donatorë, hua nga institucione financiare apo banka	**Bashkia Maliq,** Këshilli Bashkiak	
		4.1.5	Rifreskimi i bazës së të dhënave të konsumatorëve duke synuar rritjen e numrit të tarifë paguesve drejt mbulimit total	**Bashkia Maliq**(Përgj. Shërbimesh, Zyra taksave dhe tarifave), Këshilli Bashkiak	
		4.1.6	Aplikimi i stimujve financiarë për aplikimin e skemave të ndarjes në burim, kompostimit apo skemave për grumbullimin e veçantë të plastikës	**Bashkia Maliq** (Përgjegj. Shërbimesh, Zyra e Taksave dhe tarifave), Këshilli Bashkiak	

		4.1.7	Kryerja e studimeve periodike (vjetore) mbi "Dëshirën për të paguar" dhe "Mundësinë për të paguar" nga qytetarët	**Bashkia Maliq** (Përgj. Shërbimeve), OJQ-të, Vullnetarë	
		4.1.8	Rishikimi i strategjisë së mbulimit të kostove dhe nivelit të tarifave, bazuar në analizën e zhvilluar në plan dhe marrja në konsideratë e performancës së grumbullimit, studimin e dëshirës për të paguar, kostove dhe objektivave si dhe indikatorët financiar të përcaktuar në këtë plan	**Bashkia Maliq** (Zyra e taksave dhe tarifave, Përgjegjësi i shërbimeve)	
		4.1.9	Transparenca dhe komunikimi: Procesi i caktimit të tarifave duhet të jetë transparent dhe duhet t'i komunikohet siç duhet të gjitha palëve të përfshira: duke përdorur metodat e komunikimit në masë si dhe atë "derë më derë".	**Bashkia Maliq** (Zyra e Taksave dhe Tarifave, Përgj Shërbimeve), OJQ-të, Vullnetarë, OJQ	
1.5	Komponenti: Ndërgjegjësimi Publik dhe Edukimi				
5	**Objektivi Strategjik**		**Veprimet e detajuara**	**Roli drejtues dhe Partnerët e tjerë**	**Afatet kohore**
5.1	**Sensibilizimi i komunitetit dhe bizneseve për t'u berë pjesë e iniciativave të bashkisë për mbajtjen pastër të territorit, pagimin e tarifës së pastrimit, si dhe për aplikimin e skemave inovative për minimizimin e mbetjeve (ndarje në burim apo grumbullimin e veçantë**	5.1.1	Ofrimi i vazhdueshëm i informacioneve të përgjithshme për publikun dhe bizneset; broshura informative, buletinë, postera, rrjete sociale, etj	**Bashkia Maliq;** Konsulentë & Ekspertë të jashtëm të komunitetit, Bizneset e riciklimit, OJQ-të.	
		5.1.2	Ofrimi i informacioneve specifik për grupet e interesit (konsumatorët në zonat pilot)	**Bashkia Maliq;** Konsulentë & Ekspertë të jashtëm të komunitetit, Bizneset e riciklimit, OJQ-të.	
		5.1.3	Lançimi i nismave të reja (grumbullimi individual i mbetjeve, riciklimi dhe kompostimi, grumbullimi i plastikës) duke përdorur promovimin në TV, radio lokale dhe gazeta	**Bashkia Maliq**; Bizneset e riciklimit, OJQ-të.	
		5.1.4	Krijimi i grupeve në komunitet për promovimin e edukimit dhe ndërgjegjësimit në zonat pilot dhe konsumatorët pilot	**Bashkia Maliq;** Konsulentë & Ekspertë të jashtëm të komunitetit, Bizneset e riciklimit, OJQ-të.	
		5.1.5	Hartimi dhe shpërndarja e paketave të informacionit sipas grupeve të interesit (qytetarët, bizneset, shkollat, industria)	**Bashkia Maliq**; Komuniteti, Bizneset e riciklimit, OJQ-të, Donatorë	
		5.1.6	Përdorimi i mjeteve teknologjike, afishime në kontenierë dhe mjete teknologjike për të ofruar informacion të përgjithshëm për fushatat inovative për aplikimin e principeve të ekonomisë qarkulluese (slogan, numrat e kontaktit, grafikët e shërbimit)	**Bashkia Maliq;**	
		5.1.7	Realizimi i fushatës "derë më derë" për të përfshirë popullatën dhe bizneset në mënyrë eficiente mbi aktivitetet e riciklimit, ndarjes në burim, grumbullimit të veçantë të plastikës dhe pagesës së tarifës së pastrimit	**Bashkia Maliqit;** Bizneset e riciklimit, Vullnetarë, OJQ-të,	

		5.1.8	Hartimi dhe shpërndarja e udhëzuesve dhe ilustrimeve për aplikimin e principeve të ekonomisë qarkulluese në sektorin e menaxhimit të mbetjeve në nivelin lokal, duke promovuar instrumenta që nxisin ndarjen në burim, grumbullimin e veçantë të pastikës, për të vijuar më tej me praktikat e riciklimit dhe kompostimin, për shkollat, bizneset, banorët.	**Bashkia Maliq;** Konsulentë & Ekspertë të jashtëm të komunitetit, Bizneset e riciklimit, OJQ-të.	

1.6 Komponenti: Depozitimi dhe Trajtimi i Mbetjeve

6	Objektivi Strategjik		Veprimet e detajuara	Roli drejtues dhe Partnerët e tjerë	Afatet kohore
6.1	**Rehabilitimi i të gjitha vend depozitimeve të vjetra në të gjitha NJA të Bashkisë Maliq**	6.1.1	Kryerja e një studimi fizibiliteti për rehabilitimin dhe mbylljen e vendgrumbullimeve në NJA;	**Bashkia Maliq** (Administratorët e NJA, Përgjegjësi i shërbimeve publike), MTM, Ekspertë& Konsulentë të jashtëm	
		6.1.2	Sigurimi i financimit për zbatimin e projektit të rehabilitimit	**Bashkia Maliq** (Administratorët e NJA, Përgjegjësi i shërbimeve publike), MTM, Ekspertë& Konsulentë të jashtëm	
		6.1.3	Rehabilitimi i venddepozitimeve në NJA (sipas projektit)	**Bashkia Maliq** (Administratorët e NJA, Përgjegjësi i shërbimeve publike), MTM, Ekspertë& Konsulentë të jashtëm	
		6.1.4	Hartimi dhe miratimi i një plani mjedisor të monitorimit dhe kujdesi pas mbylljes	**Bashkia Maliq** (Administratorët e NJA, Përgjegjësi i shërbimeve publike), MTM, Ekspertë& Konsulentë të jashtëm	
6.2	**Monitorimi i vazhdueshëm i Landfillit të Maliqit**	6.2.1	Lobim institucional pranë qeverisë qendrore (MIE&MTM) për financimin e projektit të fazës së dytë për landfillin e Maliqit	**Bashkia Maliq**	
		6.2.2	Monitorimi i rregullt i të gjitha dërgesave të mbetjeve që hyjnë në landfill, kontrolli i ngarkesës në lidhje me kategorinë e mbetjeve që duhet të lejohet të hyjë në landfill, raportimi i rregullt i ngarkesave të mbetjeve që hyjnë në landfill.	**Bashkia Maliq** (Administratorët e NJA, Përgjegjësi i shërbimeve publike,	

Punoi : **Rudina BREGU** (Drejtor i Agjencisë së Shërbimeve Publike) _____.

MIRATOI:

KRYETARI I BASHKISË

Z.GËZIM TOPÇIU

_____.

BIBLIOGRAFIA :

https://akm.gov.al/wp-content/uploads/2024/02/Ligj-10463.2011-Per-menaxhimin-e-integruar-te-mbetjeve.pdf

file:///C:/Users/hp/Doënloads/ligji-10431-date-9.6.2011-per-mbrojtjen-e-mjedisit.pdf

https://turizmi.gov.al/ëp-content/uploads/2020/07/Dokumenti-i-Politikave-Strategjike_AL.pdf

https://www.infrastruktura.gov.al/ëp-content/uploads/2020/07/PLANI-KOMBETAR-SEKTORIAL-PER-MENAXHIMIN-E-MBETJEVE-TE-NGURTA.pdf

https://qbz.gov.al/eli/ligj/2015/12/17/139

https://turizmi.gov.al/wp-content/uploads/2018/09/Vendimi-nr.319-date-31.5.2018-Per-kostot-dhe-tarifen-e-mbetjeve.pdf

https://bashkiamaliq.gov.al/

https://krwm.al/

https://qeverisjavendore.gov.al/wp-content/uploads/2024/08/Ligj-115_2014-Per-ndarjen-administrativo-territoriale-te-njesive-te-qeverisjes-vendore-ne-RSH.pdf

https://turizmi.gov.al/ëp-content/uploads/2018/09/ligj-10448-2011-Per-lejet-e-mjedisit.pdf

https://turizmi.gov.al/menaxhimi-i-mbetjeve/

https://turizmi.gov.al/wp-content/uploads/2018/09/ligj-10440-2011-per-vleresimin-e-ndikimit-ne-mjedis.pdf